

LETO XIX.

DECEMBER, 1970

ŠTEVILKA 12

Courtesy CATHOLIC WEEKLY, Sydney.

MISLI

Registered at the G.P.O. Sydney,
for transmission by post as a
periodical, Category A.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
čez morje \$ 4.00

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

UPAMO, DA SO MOHORJEVKE BLIZU

Štiri knjige za \$ 3-50

KOLENDAR ZA LETO 1971. O njem je posebej rečeno: Tak Kalendar so si vsi Slovenci že dolga leta želeli. Šele letos se nam je posrečil. — Kaže torej, da bo nekam drugačen in popolnejši od preteklih.

P E T R I N K A je naslov knjigi iz zbirke. Zgodba slovenske matere in njene družine nekje na čeželi. Rečeno je, da je zelo "posrečena" povest.

ŠE SO SREČNI ZAKONI je naslov tretji knjigi. Vsebuje odgovore na anketo, ki je zbirala poročila in mnenja zakoncev in skušala ugotoviti, če so srečni zakoni še danes mogoči. Odgovor je: DA.

KRISTUSOV DAN je ime četrti knjigi. Spisal jo je jezuit Miha Žužek. O njej je rečeno: Z njo bo spet izpolnjena ena vrzel v naši duhovni literaturi. Pisana je privlačno in živahno.

NAŠA SLIKA NA OVITKU

PREDSTAVNIKI 39 NARODNOSTI SO MED MAŠO V RANDWICKU V TOREK 1 DEC. PRINESLI DAROVE SV. OČETU. IZMED VSEH SI JE SYDNEYSKI CATHOLIC WEEKLY IZBRAL ZA OBJAVO SAMO ENO SLIKO — SLOVENKO V NARODNI NOŠI. IN TA JE OLGA OVIJAČ IZ BANKSTOWNA, KI POKLANJA PAPEŽU V DAR KELIH, ČESTITKE, OLGA!

SLIKO SMO SI IZPOSODILI PRI OMENJENEM TEDNIKU IN JO PRINAŠAMO NA OVITKU. TA JE PA ŽE VREDNA, DA SE JI RAPOTČEV TURN ZA BOŽIČ — UMAKNE!

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

SHEPHERD OF THE WILDERNESS — angleška knjiga o Baragu — \$ 1.

"SRCE V SREDINI", spisal Vinko Brumen. Življenje in delo dr. Janeza Evangelista Kreka. Vezana \$4, broširana \$3.

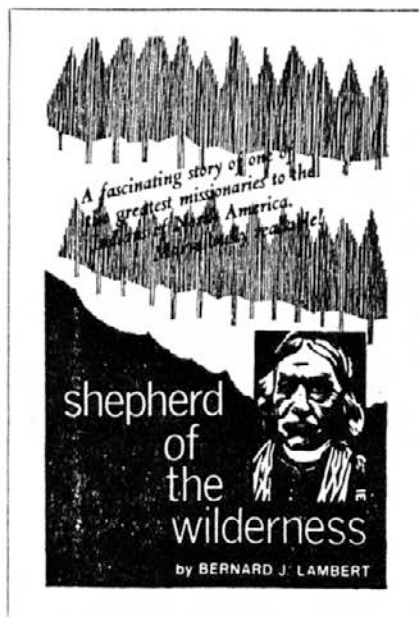
ČLOVEK V STISKI, spisal psiholog Anton Trstenjak — \$ 1.

BARAGA — slovenska knjiga, spisala Jaklič in Šolar. — \$ 1, poština 40c.

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA — povest, spisal Marijan Marolt — \$ 3.

DOMAČI ZDRAVNIK (Knajp) — \$ 1.50.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI — Spisal dr. Filip Žakelj. Krasna knjiga o Baragovem češčenju Matere božje. — \$ 2, poština 40 c.

LETO XIX.

DECEMBER, 1970

ŠTEVILKA 12

IZSELJENSKA NEDELJA – BLIŽE K BOŽIČU

V LISTU "DRUŽINA" BEREMO: Na predlog slovenke škofovske komisije so škofje sklenili, naj se odslej praznuje "izseljenska nedelja" vsako leto na tretjo adventno nedeljo.

DR. STANISLAV LENIČ, pomožni škof ljubljanski in predsednik škofovske izseljenske komisije nam piše:

Na tretjo adventno nedeljo, ko se bo v nas doma in v vas na tujem že oglašalo božično razpoloženje, bomo letos in odslej vsako leto obhajali izseljensko nedeljo. To naj bi bil tisti dan v letu, ko naj bi vse, kar je daleč, postalo blizu. Ločijo nas skozi vse leto velike razdalje, loči nas človeška pozaba, ker nam tako rado tisto, kar nam je izginilo izpred oči, izgine tudi iz spomina.

Izseljenska nedelja naj bi spet premostila te razdalje. Naj bi vsi začutili, da smo ene matere sinovi in hčere, da imamo vsi skupaj enega očeta v nebesih. Zato so med nami vezi, ki se ne dajo pretrgati. Po teh vezeh ljubezni naj se med nami pretaka živo življenje, ki nam bo dajalo moč.

Božični prazniki so od nekdaj tako tesno povezovali slovensko družino. Od vseh strani smo hoteli domov. Nobene jaslice in nobeno drevesce na svetu ni imelo toliko čara in miline, kakor tisto, ki je stalo v naši domači hiši, pa naj je bilo vse skupaj še tako skromno. Božične dobröte, ki nam jih je pripravila žuljava roka naših mater,

so prekašale vse izdelke slaščičaren. Saj v noben kruh ni bilo primešane toliko ljubezni in dobrote in skrbi, kakor v kruh, ki so ga nam zamesele roke naših mater.

Ko bomo v božičnih dneh mislili na to, ne pozabimo tudi vsega tistega bogatega verskega izročila, ki smo ga bili deležni v naših domovih. Bog je postal človek, mi pa smo postali božji otroci. Zasvetila je v našo temo velika Luč, zato pa naj bi mi skozi temni svet hodili "kakor otroci luči". Ta naša luč, ki naj bi jo morali nositi v sebi, naj bi bila močno privita tako doma kakor na tujem. Božič je za nas vse tako lepo izpraševanje vesti. Ali še nosim to božjo luč v sebi, ali morda samo še tli, če ni morda že celo ugasnila in se iz nje samo še kadi dim, ki daje neprijeten vonj. "Mi pa smo vonj Kristusov za Boga," nam pravi sveti Pavel.

Dragi bratje in sestre, ki ste zdoma! Na izseljensko nedeljo in še posebej o božičnih dneh se bomo v duhu obiskovali, drug drugega podpirajmo in bogatimo. Viri našega pravega bogastva so pa samo v Bogu. Zato se srečujmo v Njem, z Njim in po Njem. Molimo drug za drugega, da ne opešamo. Ljubezen božja naj se v svetih dnevih razlije v naša srca!

Pozdravlja in blagoslavlja vas vse

Stanislav Lenič

ČLOVEK — (V BOŽIČNI NOČI)

Emilijan Cevc

BIL JE ČLOVEK, ki mu je Bog vdihnil ustvarjalno iskro. Veselje in bolečino mu je položil v srce, rokam je podaril spretnost rezljanja.

Začudenje preprostega, dobrega otroka je počivalo v duši tega človeka; les, ki sta se ga dotaknila njegov nož in njegovo dleto, je zaživel in zadobil človeško obliko.

Ko se mu je bližal osemnajsti božič, je rekel človek-umetnik: Kakšno je bilo to božje Dete, ki se je rodilo v sveti noči?"

Dolgo je premišljal in cele noči prebedel nad razlago božičnega evangelija ter nad starimi legendami in pesmimi. Potem je vzel kos belega lipovega lesa, lesa najdobrotnejšega med drevesi, mehkega kot materina roka.

Potem je segel v globino svoje duše, zajel je iz nje vse svoje otroštvo in ljubezen ter začel rezljati sveto Dete. To ni bilo Dete povito v plenice in roke mu niso bile prekrizane na prsih, kot bi varovale zaklad. Ni še čas, da bi mu bile roke zvezane in niso še vseh pritegnile nase. Širiti jih mora — vsem v pozdrav, vsem v objem. Veselje neba in zemlje mora žareti iz nasmeha njegovega obraza, veselje, čigar odmev je bila angelska pesem tisto betlehemske noči. . .

Človek je rezljal in rezljal: telo, roke in obraz. Kot dober kruh je bila lipovina, iz katere se je oblikoval ljubi novorojeni Odrešenik. Medtem je pa prek zasneženih poljan tiho prihajal božič, prav tiho, v upanju adventa, in počasi je legal v človeška srca ter jih prerajal. Kot snežinka je bil rahel nasmeh Otroka — skoraj bi mu vztrepetalo telo kot svet v glasu svetonočnih zvonov.

Toda ko je že dolblo dleto zadnje zareze, se je človek zdrznil. Nenadno se je zavedel, da mu je čas kanil v srce novo kapljo Razuma, ki je zalila otroško podobno.

"Ali je to Bog? Kje je odsvit kraljestva božjega v tem otroku? Kje veličastnost, kateri so se poklonili sveti trije Kralji? To je le ubog, čeprav lep človeški otrok, brez sija slave, brez zmago-slavja in resnosti velikega poslanstva."

Roke so omahnile človeku in nož mu je padel iz njih. Smeh mu je zginil z obraza in obšla ga je težka umirjenost. Spet je skril glavo v dlani in slonel nad debelimi knjigami. In ko se mu je spet zganilo dleto v rokah, ni ustvarilo več ne-

bogljeneza Otroka, k ihoče objeti ves svet, temveč Gospoda nebes in zemlje, ki sedi v kraljevem oblaku na prestolu in z desnico blagoslavlja, a tako, da skoraj nisi vedel, če ni v tej kretnji tudi pretnja. Bog se je razodel v slavi in modri ljudje so upognili kolena pred njim.

Toda človek ni dokončal Sina kraljevega. . .

Dolga leta se je sklanjal nad njim in, ko je čas minil — glej, je šlo življenje čezenj s svojimi bridkostmi. Kje je bil zdaj betlehemskega Otroka?

Spet se je sklonil umetnik nad nov kos lipovine, potem ko je dolge noči preždel v molitvi in premišljevanju. Rezljal je novega Jezusa. Tudi ta Jezus je bil gol in je širil roke — toda te roke niso bile več mehke, otroške, temveč polne nategnjenih žil in kit; dlani so bile prebodene z žebli in prebodena so bila stopala in srčna stran.

Ob tem Jezusu ni več bdela materina sreča, temveč v bolečini ranjeno srce; niso se mu več klanjali Modri. . . Ali res pridejo v našem življenju trenutki, ko nas Betlehem nič več ne potolaži, temveč nas bodri le bridka daritev Golgo-te? Dokler končno ne kriknemo tisti strašni:

"Moj Bog, zakaj si me zapustil?"

In človek je kriknil in spustil dleto. Spet je sklonil obraz in padel na kolena. "Nisem vreden, Gospod. . ." je ponavljal in na ušesa mu je udarjala grozotna pesem konca vsega, za kar se trdimo, kar ljubimo, kar nas veže na svet. —

Kralj neskončne veličasti nekje nad ruševinami minljivega. Silen zamah svetih rok. Meč, ki izhaja iz ust ob glasu trombe. Sodil je in obsodil. Ni več odrešujoče žrtve, ni usmiljenega odpuščanja. Končno!

"Zatajili ste me in jaz sem vas zatajil pred Očetom. . ."

Človek si je v bolečini do krvi pregrizel ustnice. Ali res ni rešitve? Tema vlada nad zemljo sveta, vse luči so ugasnile, mostovi nad prepadi so se sesuli, ruši se vse, kar je zgradila naša bahava nečimrnost. . .

Bridek pot je stal na čelu umetnika — bil je le eden mnogih ljudi — in noč ga je obdajala. Tri Jezusove podobe so ležale pred njim: Dete, Gospod, Križani — namesto četrte je ležal le kos lesa, ki ga še ni ranilo dleto. . .

Obup je kralj sveta! Ni več rešitve?

"Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje. . ."

Od kod ta glas? Sredi strahotne teme brezupja?

Človek se je zdrznil, kakor bi mu šla dobra roka preko čela. Daven spomin . . . zvoní . . . skozi sneg . . . zvoní . . . led se prebija . . . Tudi v duši . . . zvoní, zvoní, zvoní!

Moj Bog, sveta noč!

Otroštvo! Sveti večer z rožnim vencem pred jaslicami in polnočnico, oše, mati. . .

Praznik otroštva božjegá!

S trudno roko je segel človek po podobi betlehemskega Deteta. Roke so sprožene v objem, nasmeš na obrazu. Kje je Sodnik? Otroci obljube! Rešitev! Poveljčanje! Veselje!

Zakaj segaš v globočine neznanega in nisi zvest svoji otroški podobi? Ali ni pisano, "Če ne boste kakor otroci. . ."

Zakaj iščeš jezo, ki si našel ljubezen. . .

Otrok se smehlja, človek pada pred njim na kolena kakor zadnji betlehemskega pastirjev. . . Majhen in dober, ves izroččen milosti. . .

Sveta noč je.

BOŽIČ

Josip Stritar

Božič, najsvetejši v leti
starim ti in mladim dan!
Praznik, ki ga doživeti
vsak želi pošten kristjan.

Sem pobožni prihitite,
čudež velik se godi;
poklekajte in molite,
Dete v jaslicah leži.

Angelci pojo v višavi;
Čast Bogu, človeštvu mir!
Da Zveličarja pozdravi,
kralj prišel je in pastir.

Jožef in Marija mati
Dete gledata ljubo;
vlek in osliček uhati
vanje dihata gorko.

CANDLELIGHT FESTIVAL

se bo tudi letos vršil v Hyde Parku, Sydney. To bo v nedeljo, 20. decembra ob 7. zvečer. Med številnimi muzikalnimi skupinami, bo tudi naš mešani zbor pod vodstvom g. Klakočerja zapel neekaj slovenskih božičnih pesmi. Peveci bodo v narodnih nošah. Koncert se vrši v južnem delu Hyde parka, to je tisti vogal, ki je najbližji znani trgovini Mark Foys. Naša skupina pride na vrsto proti koncu programa in je edina, ki ne bo pela angleško. Vabljeni ste osebno, gotovo pa glejte program na televiziji. — P. Val.

Naročnikom, bralcem, vsem rojakom

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

"MISLI"

Misli, December, 1970

Po zamisli Pepeta Metulja v novembru

dobil zvezo s sorodniki. Glede pokojne **Sonje Marinič** je vse uredila njena sestra, ki živi v Sydneyu: 5. novembra je bila upepeljena, njen pepel so poslali staršem v Ljubljano. Oba fanta sem šele po odgovoru staršev mogel rešiti čakanja v mrtvašnici: v petek 27. novembra smo obe krsti pripeljali v slovensko cerkev, kjer sem imel mašo zadušnico. Nato smo **Antona Grašiča** odpeljali v kapelo krematorija Fawcner, kot sta želela mati in brat. Sledil je — po želji staršev — pogreb **Marijana Zadnika**. Na keilorskem pokopališču bo počival med ostalimi rojaki, katere obiskujemo prvo nedeljo v novembru.

★ O letošnjem obisku Miklavža, dobrotnika mladine, še ne morem poročati, ker bo šele v nedeljo. Prepričan pa sem, da bo dvorana zopet polna malčkov, ki bodo obljubljali biti drugo leto bolj pridni. . . Slovenska šola pripravlja za to prireditev nekaj kratkih nastopov. — Pač pa lahko z veseljem poročam o **klasičnem koncertu** v nedeljo 29. novembra, ki je bil res kulturna prireditev zavidljive višine, vsem udeležencem neprecenljiv užitek. V dvorani je bilo tudi precej avstralskega občinstva. Spored je bil lepo izbran, pester in dobro izvajen. Topot so se orkestru Pavla Coppensa ("The Melbourne Baroque Ensemble") pridružili trije značilni gostje: dva soloista in pevka — sopranistka. Priznani mojster čela, **John Kennedy**, ki smo ga lahko nedavno videli na televiziji, je igral solo pri drugi točki koncerta. Avstrijski kitarist **Johann Schubert** je izvajal solo pri tretji točki. Višek vsega pa je bila sopranistka **Eileen Hannan**, ki je ob spremljavi orkestra pela Bachovo kantato "Jauchzet Gott in allen Landen". Eileen, hči senatorja Hannana, je s svojim čudovito barvnim sopranom nedavno zmagala na pevski kompeticiji za metropolitansko opero v New Yorku. Z dvema drugima pevkama se bo v nekaj mesecih pomerila na Havajah in nič se ne bi čudilo, če bo dosegla prvo mesto. Hvaležni smo ji, da je prišla med nas, in želimo ji iz srca, da bi dosegla svoj cilj pevke newyorške opere. Enako pristržna zahvala obema solistoma ter celotnemu orkestru. Dirigent, bivši fant Baragovega doma, odhaja v nekaj dneh s svojo ženo in hčerko za dve leti v Evropo, kjer se bo v Avstriji še izpopolnjeval v glasbi. Želimo mu obilico uspehov ter srečen povratek.

Koncert je prinesel na dolg za naše cerkvene orgle vsoto 108 dolarjev. Tudi za to vsem požrtvovalnim prirediteljem iskren Bog plačaj!

Baraga House

19 A'Beckett Street, Kew, Victoria, 3101

Tel. 86 8118 in 86 7787

★ **NAJPRED BI RAD OBJAVIL** žalostno vest, da nas je zapustila gospa **Jožefina Lelia**: v petek 27. novembra je na svojem stanovanju v West Footscrayu odšla k Bogu po plačilo. Bila je prva začasna gospodinja v Baragovem domu, ko sem pred desetimi leti začel hostel. Ko smo dobili za kuharico gospo Kregarjevo, je pokojnica ostala pri nas, pomagala po hiši in prala za naše fante. Skrbela je za kapelo in rada krasila oltar Mrije Pomagaj. Predno so prišle sestre, je oskrbovala Slomškov dom. Tudi članica našega pevskega zbora je bila do svojega odhoda v West Footscray, kjer je živela na skromni pokojnici, a še vedno rada dajala na levo in desno v dobre namene.

Pokojna Jožefina je bila rojena v družini Ornog 27. marca 1907 pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. V zakonu s Francom Lelijo je imela tri sinove. Ob koncu vojne so ji ubili moža, njo z otroki pa izgnali v Avstrijo. Starejši sin se je tam poročil, z ostalima se je odločila za izselitev v Avstralijo, kamor je dospela na ladji "Nelly" 14. februarja 1952. Ves čas je živela v Victoriji: Bonegilla, Kilmore, Geelong in Melbourne so bile njene postaje.

V boleznih zadnjih tednov ji je odpovedalo srce: sin Stanko je našel mrtvo v stanovanju. Tako ji ni bilo dano, da bi prejela tolažila svete vere, a bila je brez dvoma pripravljena, saj je redno obiskovala mašo in prejemale zakramente. V ponedeljek zvečer smo se v naši cerkvi poslovili od nje z molitvijo, v torek 1. decembra smo imeli mašo zadušnico. Sledil je pogreb na keilorsko pokopališče.

Naj blagi pokojnici dobri Bog bogato poplača vse, kar je dobrega storila v življenju. Obema sinovoma z družinama naše iskreno sožalje!

★ K poročilu o treh žrtvah avtomobilske nesreče v zadnji številki danes lahko dodam, da sem

★ V sredo 4. novembra je v Sale, Gipsland, nenadoma umrla gospa **Marija Nedeljko**. Našli so jo šele po dvodnevnem iskanju sicer ne daleč od doma, a v gosti travi in grmičevju. Verjetno ji je postalo slabo, pa ni bilo nikogar, ki bi ji nudil prvo pomoč in poklical zdravnika. Pokopali so jo v ponedeljek 9. novembra v Sale.

Blaga pokojnica je bila rojena v družini Mrgole dne 28. avgusta 1914 v Bučki, Škocjan na Dolenskem. Po končani vojni se je kot begunka v Avstriji poročila z Jakobom Nedeljkom iz Medjimurja. V Avstralijo so Nedeljkovi dospeli leta 1950 in bili poslani v Sale, kjer so si sčasoma napravili domek. Vsi trije otroci, sin in dve hčerki, so že odrasli in poročeni.

Vsem sorodnikom iskreno sožalje!

★ Krstna voda je občila sledeče malčke: 7. novembra so iz Murrumbene prinesli **Natalijo**, hčerko Ivana Vincetiča in Ivanke r. Sovrano. — 14. novembra je bila krščena **Ana Margareta**, nova članica družine Stanka Hartmana in Vere r. Bornarčuk, Pascoe Vale. Družino ji je ta dan delala **Suzana Marija**, hčerka Ludvika Pogorevca in Jelenke r. Šantek, Carlton. Sinko Martina Adamiča in Marije r. Zanin iz Malverna pa je ta dan dobil pri krstu ime **Anton**. — 15. novembra pa oba fantka: **Damijan Andrej** je razveselil družino Jožefa Morija in Helen Elizabeth r. Donnellan, Box Hill, **David Emil** pa družino Jožefa Kovačiča in Emilije r. Smodiš, East Bentleigh. — 28. novembra so prinesli krščevar iz Ormonda: **Viktor Mastnak** in Kristina r. Kline sta dobila **Martina**. — 29. novembra je bila krščena **Sandra**, nova članica družine Antona Kureta in Katice r. Hrastovčak, Maribyrnong. Ta dan je zajokal pri krstnem kamnu tudi **Mark William**, prvorojenec družine Alojza Papeža in Sheryl Marcelle r. Hocking, Lower Templestowe. — V Bell Parku (Geelong) smo imeli slovenski krst 8. novembra: **Tanja Marija** je novi prirastek družine Ladislava Seljaka in Veronike r. Čeh, Bell Post Hill. — V Adelaidi pa je bila med mojim zadnjim obiskom (21. nov.) v cerkvi Kristusa Kralja, Lockleys, krščena **Ann-Marie Michelle**. Iz O'Halloran Hilla jo je pripeljala družina Slavka Kralja in Marije r. Klopčič, kjer bo delala družinsko sestrici in štirim bratom. Bog živi številne družine!

★ Poroko morem ta mesec omeniti samo eno: bivši fant Baragovega doma, **Maks Pišotek**, je pred oltarjem naše cerkvice pričakal svojo nevesto **Marijo Magdaleno Pleško**. Ženinov rojstni kraj so Vrhole (župnija sv. Venčeslova, Zg. Ložnica), nevesta je bila rojena in krščena v Celju. Magda je bivša gojenka Slomškove šole in je večkrat nasto-

pala na našem odru, zdaj pa je že učiteljica v eni katoliških šol. Njeni učenci (bila jih je polna cerkev pri poroki) so jo napak razumeli in po šoli raznesli vest, da se bo poročila v "St. Cyril's Methodist Church". Bilo je dosti smeha na ta račun.

★ Dne 7. novembra zvečer se je vršila v Baragovi dvorani pod cerkvijo 16. redna skupščina Melbournskega slovenskega društva. Kot lanska, je tudi ta potekla prijetno domače. Za novega predsednika je bil izvoljen g. Franc Sajovic, trener nogometnega moštva "Kew-Slovene". Vsi mu želimo obilo uspehov pri vodstvu društva. Gotovo bo športna sekcija v novi sezoni doživela nov razmah, saj je letos prav z nogometnim moštvom tako lepo zaživela. Želeti bi bilo, da bi društvo tudi na polju socialne pomoči bilo aktivnejše, saj prilika za to je dovolj in jih bo vedno več.

Ker smo že pri športni sekciji društva: "KEW-SLOVENE" je v svoji prvi sezoni doseglo tretje mesto v Central Division, District League. Naše moštvo je dobilo 29 točk. Od 22 tekem so jih 12 dobili, 5 izgubili, 5 pa je bilo neodločenih. Čestitke fantom! Na večeru 10. oktobra, ki ga je v South Melbourne Town Hall pripravilo SDM nogometašem v čast, je dobil pokal najboljšega igrača leta I. Delić, trofejo najbolj rednega izgralca sezone pa D. Hribnik. Fantje sami so med nogometno publiko izbrali za najboljšega navijača sezone K. Samca in ga nagradili z veliko raglo. Bilo je dosti smeha in veselja. V novi sezoni pa: Korajžo, fantje!

★ Moram povedati, da se je Slomškov dom nedavno "oblekel v novo". Sestre so dale očistiti in prepleskati njegovo zunanost, ki je bila že res prepotrebna obnove. Tudi načrti za obe novi stopnišči otroškega vrtca ter povečanje otroške verande in sestrskeske obednice je oddelek za zdravstvo odobril. Leseni oporniki sedanje verande so že tako sprhnili, da je bil skrajni čas kaj ukreniti. Upam, da bomo o začetkih dela lahko kmalu poročali. Načrte je izdelal gradbeni inženir Branko Tavčar, za kar mu izrekamo iskreno zahvalo. Enako zahvala že vnaprej vsem, ki so sestram obljubili delavno pomoč.

★ Še dva tedna, pa bo med nami naš lanski novomašnik p. Stanko Bogoslovne izpite je končal — upam, da srečno. Tako bova od srede decembra dalje v Baragovem domu dva duhovnika. Hvala Bogu, že težko sem čakal odložiti vsaj del bremena s svojih ramen. P. Stanku kličem veselo dobrodošlico in upam, da se bo med nami dobro počutil. Eno mu lahko zagotavljam: dela mu ne bo nikoli zmanjkalo...

Tako menda že lahko objavim, da bosta od tretje decembrske nedelje dalje v naši cerkvi redno po **dve nedeljski maši: ob osmih in ob desetih.**

★ Glede našega bodočega verskega središča v Adeleidi je vse dokončno urejeno: prepis je gotov, davek plačan, ostale dolžnosti urejene . . . Hiša je prazna, potrebna pa bo še precej čiščenja in ureditve. Pristrčno se zahvaljujem Ivanu Kovačiču, ki je zanj prevzel skrb in je z nekaterimi sodelavci v njej in okrog nje tudi že precej uredil. Hišo in zemljišče sem pri novembrskem obisku pokazal p. provincialu, ki se je ravno mudil v Adeleidi na poti iz Rima. Načrti so mu všeč in nam je čestital k nakupu.

★ Vsem dragim rojakom po Viktoriji in Južni Avstraliji, pa tudi ostalim, zlasti znancem in prijateljem ter bralcem "Misli", izrekam v svojem imenu, v imenu p. Stanka in slovenskih sester čestitke k prihajajočim praznikom. Naj bo božič res blagoslovljen od Gospoda ter naj nam vsem prinese obilico milosti!

★ Pa moram le še pripisati, žal: v Braybrooku je 3. dec. umrl rojak **Herman Laurenčič**, ki ga bomo pokopali 7. dec. Podrobnosti prihodnjič, zdaj moram nujno to "poročanje" odposlati, da ne bom prepozen. Družini sožalje!

Naš letošnji BOŽIČNI SPORED:

Melbourne: Prilika za spoved **tretjo nedeljo** (20. dec.) pri obeh mašah.

V **četrtek 24. dec. (vigilija božiča)** čez dan (pokličite patra v Baragovem domu!) in zvečer od 9 — 11:50. Opolnoči procesija iz cerkve k votlini na dvorišču, blagoslov jaslic, nato polnočnica na prostem. Sledi še ena maša, med njo spovedovanje. V slučaju slabega vremena bo polnočnica seveda v cerkvi.

V **petek 25. dec. (božični dan)** maša ob osmih in ob desetih v cerkvi. Spovedovanje pred mašo.

V **soboto 26. dec. (Sv. Štefan)** maša ob osmih in ob desetih Enako naslednji dan, v **nedeljo (27. dec.) Sv. Družine.**

V **petek 1. jan. (novo leto)** maša ob osmih in ob desetih, popoldanska pa ob petih popoldne. Tako bo prilike dovolj za vse, da nihče ne bo začel novega leta brez maše.

V **nedeljo 3. jan. (Razglasičenje Gospodovo)** maša kot običajno ob osmih in desetih.

St. Albans: spovedovanje v torek 22. decembra ob 7:30 zvečer v cerkvi Srca Jezusovega.

North Altona: v soboto 19. decembra ob sedmih zvečer v cerkvi sv. Leona Velikega.

Geelong: v sredo 23. decembra od 6:30 dalje v cerkvi sv. Družine v Bell Parku.

Morwell, Gippsland: pri popoldanski maši ob 5:30 v nedeljo 20. decembra v novi cerkvi Srca Jezusovega.

Ballarat: v ponedeljek 21. decembra ob sedmih zvečer v stolnici sv. Patrika.

ADELAIDE, S.A.: maša na božični dan (petek 25. dec.) ob štirih popoldne v cerkvi Srca Jezusovega, Hindmarsh. Prilika za spoved od dveh dalje in takoj po maši.

B E T L E H E M

Anton Novačan

*Dež, burja, slabo vreme je prignalo
pastirjem s pašnikov nočjo živino
v prostorno in obokano votlino
pod starodavno betlehemske skalo.*

*Ko po večerji počeblijo malo,
pripelje skozi mračno odprto
starejši mož zavito v raševino
visoko na osličku ženo zalo.*

*In vsi na mah vedo, kaj se dogaja,
podvzajo pastirji se okorno,
da materi pripravijo ležišče.*

*Trenutek še in Dete se poraja,
napolni jok njegov pečino borno,
pastirčki pa zanetijo ognjišče.*

Misli, December, 1970

KOMAJ ROJEN

JE ŽE MNOGO DOŽIVEL

Zdravnik dr. E.S.

KO JE DETE ROJENO, ima za seboj že devet mesecev življenja in življenjskih izkušenj. Mnogo tega, kar je že doživelo, je pogojeno v harmoniji, ki sta jo starša dosegla v medsebojnih odnosih od otrokovega spočetja naprej. Prav za prav od takrat, ko sta se prvič videla in spoznala.

Ta harmonija je bistveno važna. Ob njej se pričinja detetov čustveni in umski razvoj. Ko se kot otroški zdravnik pogovarjam z nosečnicami, jim to nenehno kličem v spomin in zavest. Z vsem prepričanjem jim kar mogoče živo dopovedujem, da človek živi in doživlja, preden je rojen. Pa tudi to, da sprejema vase, skoraj bi rekel "razume", marsikaj od prvega dne po spočetju.

Zato moderna pediatrija — otroško zdravstvo — v svojih raziskavah jemlje v poštev ne le devet mesecev nosečnosti, ampak polaga velik pomen na vso dobo, odkar sta se starša domenila za skupno življenje. Zato, ker bo nežni zarodek v maternici rasel v lepo ali nelepo bodočnost, kakor sta starša znala ali ne znala ustvariti v svojem okolju in zlasti v medsebojnih odnosih harmonijo, prijetno uglasenost.

Če nimaš znanstvene poučenosti, seveda morda težko razumeš in verjameš, da zunanji svet ne začne vplivati na otroka šele po rojstvu, ampak že mesece prej. Žal, mnoge matere to same odkrijejo — na svoje razočaranje — ko pride njihov otrok na svet že "nervozen", živčno neuravnovešen.

Kako pride do tega? V svojem skritem gnezdecu v maternici je nežni zarodek že povezan z zunanjim svetom po poti kroženja — cirkulacije — krvi. Ta povezanost je bistvene važnosti.

Iz naših lastnih izkušenj vemo, kako tesno je s krvnim obtokom zvezano naše čustveno stanje. Kri nam udari v lice, če smo v zadregi, če nas kdo hudo užali, celo če nas hvali žez mero. Nasprotno pa prebledimo, če nas nekaj močno prestraši. Srce, ki cirkulacijo krvi vodi, bije hitreje, ko stojimo pred važnim dogodkom, ki bo odločilen za nas, pa tudi, če nestrpno čakamo na človeka, ki nam je drag. Ko mati doživlja kaj takega, doživlja z njo človeški zarodek v njej.

Hujše je, če stopi pred nosečnico močno

navzkrižje, konflikt, ki se mu ne more izogniti. Ne more se odločiti ne za to ne za ono. V njeni duševnosti se poraja ostra napetost. Morda narašča iz minut v ure in dneve. Tako stanje matere usodno vpliva na otrokov živčni sistem. Prav tako kakšna globoka potrtoost, obupna žalost ali umska zmešanost matere. Povzroča neugodne spremembe v krvnem obtoku in celo v sestavi krvi same, ovira zarodkov normalni razvoj.

Omenili smo motnje, ki so povsem naravne, pa delajo škodo. Dodajmo še umetno povzročene ovire na poti otrokovega ugodnega razvoja: zdravila, ki jih mati jemlje med nosečnostjo, stimulant ali poživila, tonična krepila v obliki tablet ali kaj drugega, pa še nikotin in alkohol — vse to prodira tudi v otrokov obtok krvi in lahko dela veliko škodo.

Tako vsaka mati čisto nezavedno prenaša svoje duševno in čustveno stanje na dete v sebi. Če je mati ugodno razpoložena, u soglasju sama s seboj in okoljem, bo prenos na otroka ugodno vplival in na svet bo prinesel sončen značaj. Tako naj bi bilo!

Tu ne smemo prezreti še nečesa, na kar svet in z njim poedinec žal tako malo misli. Da, to je treba posebej poudariti. To namreč, da je tudi od očetovega ponašanja ogromno odvisno, kako bo materina nosečnost uspela. Na to očetje le preradi pozabljajo in mislijo, da nimajo druge naloge kot nosečnico priganjati, naj več hrane uživa. Na otroka komaj mislijo in neprizadeto čakajo, da se oglasi prvi otrokov plač. Kvečjemu tu pa tam ugibajo, kakšne cigare bo treba kupiti — ali bo napis na njih "a boy" ali "a girl"?

V resnici bi pa moral oče zelo premišljeno do-
prinesiti svoj delež. Ženi bi moral z veliko prizadetostjo ustvariti občutje trdne zavarovanosti, obrambe, pažnje in splošnega zadovoljstva. Vse, kar prispeva k občutju sreče pri ženi, zelo ugodno vpliva na detetov ugoden razvoj. Tako ozračje je nujno potrebno otroku, da se bo rodil v svet ljubezni in v roke staršem, ki mu bodo takoj spočetka dali zavojček moči za borbe z življenjem, ki jim ne bo odšel.

Vrpičo odrasčajočih otrok starši navadno znajo prikriti morebitne medsebojne težave in razna navzkrižja. Zavedajo se, da so potrebne žrtve za izgledenje srečne življenjske poti otrokom. To je vse prav in potrebno, toda vse velja tudi glede otrok, ki še niso rojeni. Dete, ki je sicer še na poti, vendar že "biva" z družini, prav v sredi metere in očeta. Če v svoji brezglavnosti in brezsrčnosti na to pozabita, se je resno bati, da bo njuna poznejša skrb z vsemi žrtvami vred — prišla prepozno. . . (Iz angleščine)

DR. IVAN TAVČAR IN IVAN CANKAR

Iz "Spominov" Pavla Perka

Ko beremo v MISLIH Tavčarjevo povest, se gotovo zanimamo tudi za pisatelja samega. Zanimivosti o njem je napisal upokojeni župnik in tudi znan pisatelj — Pavel Perko. Ta je umrl letos v marcu na Jurčičevi Muljavi v starosti 93 let. Dobrih deset let poprej je napisal svoje Spomine. Iz njih ponatiskujemo naslednje o Tavčarju in Cankarju. Perko je bil Tavčarjev bližnji rojak. — Ur.

DR. TAVČAR JE BIL PRISTEN POLJANEC. Z nami, ki smo dosti mlajši od njega, je rad govoril z nekakim norčavim posmeškom. V družbi s poljanskimi lovci in ribiči pa je ljubil šalo in potegavščino. Zato smo dijaki, ki nas je zbirala njegova žena Franja o počitnicah na Visokem, čutili nekako zadrego, ko je on ob sobotah prišel iz Ljubljane za en dan na oddih! bolj sproščeno smo se počutili druge dneve, kadar njega ni bilo. Franja dr. Tavčarjeva je bila zelo vneta za literaturo, zato je najrajši zbirala okoli sebe tiste dijake, ki so kazali talent za pisanje in veselje do lepe knjige. Upala je, da bo vsaj kateri postal ugleden pisatelj. Drug namen, ki ga je imela, pa je bil, da bi se slovenski izobraženci naučili svetovljanskih manir in salonskega obnašanja v družbi.

Od tedanjih študentov se spominjam obeh bratov Frlanov iz Poljan. Jakob je bil pred končnimi izpiti iz medicine, zelo družaben, in je veljal za zaročenca gospodične N.N., ki je bila sorodnica Tavčarjeve žene. Stara je bila okoli 19 let in o počitnicah med stalnimi gosti na Visokem. Poleg nje je bila domača Pipa (Tavčarjeva hči), tedaj stara okoli 12 let. In potem še Franjina teta iz Ljubljane, ki smo ji rekli teta Ajka; ta je morala biti pri 60 letih. Tavčarjeva je bila namreč iz zelo bogate rodbine Špickramarja iz Ljubljane. Ko se je poročila z dr. Tavčarjem, so pravili, da mu je prinesla v zakon 30.000 goldinarjev dote, kar je bilo za tiste čase zelo veliko. Bila je lepa, zelo izobražena ženska, obenem pa prijazna in priljudna do vsakogar. Mišljenja je bila seveda naprednega, a je z družino in možem dr. Tavčarjem vred izpolnjevala cerkveno zapoved ter se ob nedeljah z gosti vozila k maši v Poljane, ki so pol ure od Visokega.

Tudi dr. Tavčarja so ljudje zelo cenili in ga radi imeli. Rekli so mu Kosmov dohtar, ker se je pri hiši reklo pri Kosmovih. Do revežev je bil zelo radodaren in marsikatera stara ženica je prišla rada v njegovo bližino, da jo je ogovoril in naposled v roko stisnil goldinar, rekoč: "Da hoste zame molili zato, ker jaz bolj malo molim". Takrat je bil še veren, kakor je menda ostal veren vse svoje življenje.

Prav tako je bil prijatelj s poljanskim župnikom Jernejem Ramovšem. Ko je škof Missia imel birmo v Poljanah, je prišel med njegovo pridigo tudi dr. Tavčar v zakristijo in ga pazljivo poslušal, čeprav je bil politično škofov nasprotnik, kakor je bil Missia nasprotnik liberalcev. Takrat je bila doba Mahničevcev, ki so v Rimskem kataliku neusmiljeno udrihali po liberalcih in zlasti liberalne pisatelje jemali na piko. Vsi pa smo vedeli, da za Mahničem stoji Missia. Tavčar kot politik in pisatelj seveda ni molčal (pamflet 4000!), tako da mu je sestra Marijana, ki je bila pri njem za kuharico, nekoč rekla, naj duhovnike na miru pusti, saj sta vendar njegova strica duhovnika njega šolala. Tavčar ji je odgovoril: Oni naj mene puste na miru, pa bom jaz tudi nje!

Politični prepiri ga pa niso zadržali, da ne bi za birmo na prošnjo župnika Ramovša napravil s svojimi ribiči velikega lova na ribe, da bodo pri kosilu paradirali na mizi. Tistega lova sem se tudi jaz udeležil kot dijak, zato mi je ostal v živem spominu. Vsi Tavčarjevi gostje smo hodili ob bregu Poljanščice in metali ujete ribe v dvokolnico, po končanem lovu pa smo se tudi mi sami z njimi gostili.

Poljanec je v svojih dovtipih včasih nekoliko robat. Tudi tedaj jim je v zabavo služil slavnostni napis, ki je bil postavljen škofu pred vhodom v vas: "Pozdravljen nam, vladika dragi!" Poljanci so nalašč naglašali vladika. Zato se je kaj smešno slišalo, kadar je kdo ujel prav lepo ribo in vzkliknil: "Ta bo pa za vladika!" Tudi Tavčar ni hotel zaostati za svojimi pomočniki. Ko se mu je zapletel v sak prav velik sulec, ga je potegnil iz mreže in pokazal nam na bregu z besedami: "Glej, mamica, ta bo pa za vladika!" Tak je bil dr. Tavčar, Poljanec med Poljanci.

Kako in kdaj sem jaz prišel v stik z dr. Tavčarjem in njegovo družino? To je bilo tedaj, ko sem se s težavo in revščino pretolkel do tretje gimnazije. Neke nedelje sta šli moja in Tavčarjeva mati od maše, pa je Tavčarjeva (Kosmova) začela:

"Tvoj je zdaj v tretji šoli. Pa zakaj hrano zanj plačuješ? Ali imaš preveč denarja, kali? Obrni se do našega Janeza. Bogato se je oženil, dober je in tudi njegova žena je dobrega srca. Ko sem bila zadnjič v Ljubljani, mi je rekla Marijana, da bosta kakemu revnemu dijaku dajala hrano. Spomnila sem se na tvojega Pavla in sem ga kar naprej priporočila. Le pelji fanta pokazat, boš videla, da ne bo zaman".

In tako me je peljala moja mati k dr. Tavčarju. Najprej seveda k Marijani. Ta je poklicala gospo, gospa pa moža.

"A tako, iz Poljan si?" je dejal Tavčar. "No, pa naj hodi vsako opoldne. V kuhinji mu dajte prostora. Bomo videli, kako se bo učil."

Takrat sem prvič stal pred dr. Tavčarjem in priznati moram, da sem bil nekoliko v strahu, ko sem videl, da me meri od glave do petá.

In tako sem postal vsakdanji gost v Tavčarjevi hiši. Pri mizi ob oknu sem sedel in čakal lepo

tiho in ponižno, kaj bodo položili predme. Marijana in še neka dekla — bila je hišna — sta govorili in govorili med seboj, da sem se čutil, kako da jima ne zmanjka snovi za pogovor. Izprva sta skušali tudi mene zaplesti v pogovor, pa so bili moji odgovori tako kratki in plahi. Enako tudi gospa, ki je včasih prišla v kuhinjo; glavne stvari je z izpraševanjem pač izvleka iz mene, otajati me pa tudi ona ni mogla. Bil sem v veliki zadregi in čutil sem se nekam tujega. Na mar so mi prihajali Schillerjevi verzi, ki sem jih že takrat znal na pamet: Wer nie sein Brot mit Tränen ass...

Večkrat sem mislil, da bi kar vse pustil in šel nazaj v Ljudsko kuhinjo, kjer je bila hrana sicer neprimerno slabša, a ozračje zame bolj sproščeno in prijetno. Pa se je stvar zasukala drugače, kot sem mislil. Nekega dne, ko pridem h kosilu, naletim v kuhinji na dva nova tovariša. Bila sta Ivan Cankar in Anton Breclj, pozneje zdravnik in dober poljudno-znanstveni pisatelj. Gospa mi ju je predstavila kot novodošla gosta in povedala, da bomo odslej vsi trije obedovali v sobici, ki je bila tik kuhinje. Da nam ne bo dolgčas, če bo treba kdaj nekoliko čakati na kosilo, nam je dala v sobico nekaj knjig. (Dalje v jan. 1971. — NOVA POT)

ZAHVALA, VOŠČILO, NOVICA — IZ INDIJE

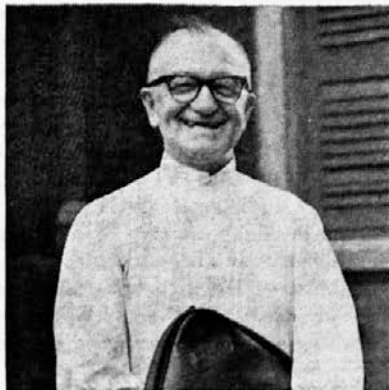
P. Stanko Poderžaj

KO SE PONOVO IZ SRCA zahvaljujem za nedavno poslanci stotak, voščim vsem dobrotnikom in drugim rojakom v Avstraliji veliko blagoslova v božičnih dneh. Božje Dete naj vam povrne, kar žrtvujete za moje misijonsko polje.

In zdaj — novica! Dobil sem odlok, da po božiču začnem na novo. To se pravi, da bom zapustil faro v Calcutti in šel ustanavljat čisto novo misijonsko postajo, bodočo faro, če Bog da, kakih 30 km južno od Calcutte. Zračna črta torej ni dolga do tja, ali vmes je svet ves pod vodo, zato ni tako blizu.

Kako dobre volje sem bil, ko sem to zvedel, naj pokaže priložena slika. Saj nisem mislil, da me bodo "ustrelili." Najprej so me spravili v smeh, nenadoma je kliknilo. . . Vse življenje sem si želel kje čisto na novo začeti, šele na stara leta se mi je posrečilo. Pa bi ne bil vesel!

Nič ne vem, kako bo. Še naslova ne vem povedati. Bom drugič, ko si tam stvari uredim. Kraju se pravi Kalyanpur, to je vse, kar vem. Pripo-

ročite moje pionirsko delo božjemu Detetu v jaslicah in tudi za nadaljne darove že zdaj Prisrčna hvala in Bog povrni.

Vdani vam misijonar Stanke.

Izpod Triglava

CERKNICA OB ZNANEM JEZERU je središče notranjske industrije, ki se je po vojni razvila na več krajih. Cerknica ima svojo lesno tovarno z imenom Brest, ki vzdržuje podružnico v vasi Martinjak pri Grahovem. Tovarna izdeluje tudi z avtovoz, ki sega celo v Ameriko. Razpošilja razne lesne izdelke: pohištvo, šivalne in televizijske kabinete, fotelje, mize in stole zelo različnih vrst.

V AJDOVŠČINI je umrl domačin Veno Pilon, zelo priznan slikar z domovini in tujini. Oče mu je bil Furlan, mati Slovenka. Dočakal je 74 let. V slikarstvu se je začel uveljavljati že doma, pozneje je živel, delal in razstavljal v Parizu. Na starost se je vrnil domov in nadaljeval z delom na domači grudi. Za svojo 70 letnico je dobil v Ljubljani posebno priznanje, ko je priredil veliko razstavo. Šele smrt letos v septembru mu je iztrgala iz rok slikarski čopič.

V KRANJU je znana tovarna Iskra začela izdelovati barvne televizorje. Poročilo pravi, da se je zaenkrat proizvodnja omejila na število 2.000. Barvni televizor je draga reč. Cena mu je 9.500 novih dinarjev. To je blizu 800 avstralskih dolarjev. Malokdo si ga more omisliti, saj je poprečnim delavcem v Sloveniji treba zanj odšteti skoraj ves zaslužek enega leta. Iskra pač misli na izvoz.

ŽUPNIJA RAZKRIZJE med Ljutomerom in Strigovo v Medjimurju je menda edin primer spora med Slovenci in Hrvati. Že njeno ozemlje samo je v preteklosti spreminjalo svojo pripadnost med Slovenijo in Hrvaško. Zdaj spada Razkrižje, ki je župnija zase, v Slovenijo, nekaj vasi je pod Hrvaško, torej je fara v dveh različnih škofijah. Nad 90% ljudi se izjavlja za Slovence, v cerkvi pa imajo službo božjo v hrvaščini, ki jo govori le velika manjšina. Župnik se boji "nemirov", če bi vpeljal slovensko bogoslužje, tako pravi. Z zadevo se je bavila tudi škofovska konferenca celokupne Jugoslavije, pa si ni upala vprašanja do kraja razčistiti.

"KOORDINACIJSKI ODBOR" za urejanje odnosov med samoupravno družbo (SZDL) in Cerkvijo so ustanovili v Ljubljani za republiko Slovenijo. Kako je prišlo do ustanovitve, iz poročil ni jasno razvidno. Podoba je, da ga je usta-

novila vlada brez posebnih dogovorov s cerkvenimi oblastmi. V odbor naj bi prišli zastopniki komunistov in zastopniki katoličanov, morda še drugih verstev. Eden katoliških zastopnikov, ki so ga povabili v odbor, je znani pesnik in književnik France Vodnik, brat Antona Vodnika, ki je tudi pesnik. Vodnik je povabilo sprejel, toda ker se odbor še v prvih dneh novembra ni sestel, listu DRUŽINA ni vedel povedati, kaj bo naloga novega odbora. (8.nov.1970)

ZA NEUTRALNO ŠOLO se potegujejo verniki v Sloveniji in tudi drugod v Jugoslaviji. To se pravi, ko je vsak verski nauk iz šol izključen, naj bo izključen tudi vsak protiverski nauk. Le tako bo mogla biti šola neutralna. V resnici pa ni tako, čeprav se toliko poudarja, da ustava ne dela razlike med vernimi in nevernimi, iz česar naj bi samo po sebi sledila popolna verska svoboda. Toda verska svoboda izgubi pomen, če morata učitelj in učenec v šoli po nalogu odgovornih oblasti razlagati in poslušati protiverske nauke, ki jih vsebujejo učbeniki.

LIST "DRUŽINA" k razpravi o neutralni šoli pripominja: V Jugoslaviji živi mnogo verskih skupnosti in vse morajo biti pred zakonom enako-pravne. Tudi ateizem je samo "ena od ver" in torej ne more biti "bolj enakopraven." — Podobno je pred časom zapisal koprski administrator škof dr. Janez Jenko, ko je poudaril, da bi moral biti tudi pouk ateizma iz šol izključen, kakor je izključen vsak verski nauk. Verjetno se bo novoustanovljeni "koordinacijski odbor" bavil s temi in takimi vprašanji.

OKROG NOVEGA MESTA se vse povsod zida, tako povedo izletniki. Vsa okolica od Gotene vasi, Regerče vasi, Šmihela, Drske in Brda je že zazidana. Povsod je polno stanovanjskih hiš. Ne bo dolgo, ko bo vsa ta okolica priključena Novemu mestu. Tudi okrog Ločna, Mačkova in tam okoli že nacionalizirana zemljišča delije v majhne parcele, kjer bodo začele rasti stanovanjske hiše.

"HINDUKUŠ 1970" je ljubljanski odpravi, ki je odšla tja aletos v januarju pod vodstvom Lojzeta Četelaja, odlično uspel. Vsi člani odprave so se veselili in čili vrnili z vrhov hindukuškega govorja v dolinski svet in bodo kmalu spet doma, če še niso. Stopili so na tri vrhove, ki vsak presega 7.000 m nadmorske višine. Najvišji vrh se imenuje Kismi Khan in je visok 7.177 m.

"TENDENSKA TRNBUNA" v Ljubljani je pred nekaj meseci zapisala: Naša samoupravna

družba ni uspela zaščititi delavcev in upokojenecv z nizkimi prejemki. Celo pred vojno so v kapitalizmu v času povečanja življenjskih stroškov z uvedbo draginskih doklad, ki so bile za vse enake, uspeli bolj zaščititi delavce, kot sedaj mi. Ni naključje, da nam ljudje obračajo hrbet, da jih imamo že 750.000 v tujini, v službi kapitalistov.

OTOK MADAGASKAR je postal v Sloveniji na pol domača dežela. Slovenska misijonska vnaša si ga je kar osvojila. Je eno od treh afriških točk, kjer slovenski misijonarji in misijonarki širijo Kristusov evangelij: Lepo število slovenskih misijonskih delavcev in delavk je že tam, pa še nadaljnji se pripravljajo na odhod. Letošnje poletje je obiskala Slovenijo sestra Marjeta Mrhar in vse križem predavala o Madagaskarju. Ko se vrnila nazaj na otok, je vzela s seboj kar dva nova misijonarja. Zanimivo je, da misijon na Madagaskarju vzdržujejo predvsem svetni — škofijski — duhovniki, dočim so z Zambiji jezuiti, v Togu pa franciskani — oziroma doslej samo p. Hugo Delčnjak, ki pa upa, da bo kmalu še koga dobil.

V VREMSKEM BRITOFU, ob železniški progi Pivka — Divača, je škof dr. Janez Jenko letos poleti blagoslovil novo cerkev. To se je zgodilo ob veliki udeležbi vernikov iz Brkinov in s Krasa. Župnik Milan Prelec je razložil, kako je prišlo do nove cerkve, ki bo zdaj župnijska, dočim je bila poprej podružniška, pa je razpadla. Župnijska je bila v Vremenu, pa na nepripravnem kraju. Britof je vse bolj v središču župnije, zato so se odločili na razvalinah nekdanje cerkve zgraditi novo in prenesti tja župnijsko središče. Nova cerkev je zahtevala od Vremcev mnogo žrtev, pa so jim bili tudi kos.

KIPAR FRANCE GORŠE je v Celovcu odprl 13. novembra zelo obiskovano in priznано razstavo svojih umetniških del. Bila je v galeriji "Slama" in je trajala do konca novembra. Ocene v listih so bile nad vse ugodne in obiskovalci so večino izdelkov pokupili. Vmes je bilo veliko verskih motivov. Razstavo je Gorše pripravljaval v Kortah, kjer je v ondotnem župnišču izdeloval predmete za Celovec. Preden je zamislil to razstavo, se je mudil v domovini in za več krajev ustvaril krasna dela: v Celju, Žalcu, Mariboru. Iz Koroške je po zaključeni razstavi odšel skozi Rim nazaj v New York.

BARAGOVO ROJSTNO HIŠO v Mali vasi pri Dobrničju bi bilo treba odkupiti za narodni spomenik tako, kot na primer Prešernovo in Finžgarjevo. Tako misli in piše župnik Mihael Zevnik v DRUŽINI. On je eden najbolj delavnih članov

Baragovega odbora, ki v domovini deluje za Baragovo beatifikacijo. Tudi ves ostali Baragov odbor je že davno pridobljen za to misel, toda načrt zavira vprašanje denarja. Obrnili so se na republiški Zavod za spomeniško varstvo. Tudi ta je za stvar zavzet, denarja pa tudi on nima. Zdaj mislijo vsaj na to, da bi se rojstna soba škofa Baraga z dovoljenjem sedanjega lastnika posebej zavarovala kot spomenik velikemu možu in bila odprta romarjem in obiskovalcem.

V SAVLJAH PRI LJUBLJANI je 23. oktobra umrl splošno znani telovadec v okrilju nekdanjega Orla — Ivan Kermavner. Dolga leta je bil telovadni prvak na mednarodnih tekmah in zmagalec tudi na olimpiadi. S svojimi nastopi na svetovnih pozornostih je mnogo prispeval k temu, da so tuje spoznavali slovenski narod in njegove kulturne podvige. Med vojno so ga zaprli Nemci, ob koncu vojne se je pred komunisti umaknil na Koroško in od tam v Združene države. Čez leta mu je začelo slabeti srce, pa je šel na Koroško, od tam pa, ko se je bolezen slabšala, na svoj dom v Savlje in tam segel v roke sestri Smrti. Naj počiva v Bogu!

"JABOLKA ZASTONJ!" Tako je na Ptujju po maši pred cerkvijo razglašal sadjar iz Juršincev v Slovenskih goricah in vabil ljudi, naj pridejo ponje. Lepo dozorela jabolka na drevju se sama ponujajo, obirajte jih in vzemite s seboj! Letina je obilna, kupcev ni, oziroma cene so tako smešno nizke, da se za prodajo ni vredno spravljati k obiranju. Tako in podobno je razlagal mož iz Juršincev, toda uspeha ni imel. Nihče se ni odzval, da bi prišel po jabolka. Vsa okolica jih je bila menda že itak polna.

ZVEZA KOMUNISTOV iz Ljubljane in okolice od Kamnika do Kočevja je sklenila, da je treba iti na novo delo za zbiranje članstva partije. Ljudje se kar nočejo včlaniti. V teku osmih mesecev je sicer pristopilo 484 novih, večina teh iz Ljubljane, odstopilo jih je pa 456. Porast članstva je torej porazna. Na vsak način je treba napraviti partijo bolj privlačno. Kako bodo to naredili, ostane uganka tudi za komuniste same.

"KOROŠKI SLOVENCi v evropskem prostoru" je naslov knjige, ki jo je za 50-letnico plebiscita napisal v nemščini in slovenščini dr. Valentin Inzko. Je nekaka idejno-politična študija dolgoletnega predsednika Narodnega sveta slovenskih Korošcev. Obravnava plebiscit in njegovo problematiko, pa tudi vsa manjšinska vprašanja v srednji Evropi. Knjiga prikaže v podrobnostih razmere zamejskih Slovencev v Avstriji in Italiji. Kot nasprotje pa predstavi italijansko manjšino na Koprskem, torej v Sloveniji...

INŽINERJU ŽIGONU V SYDNEY

Trst-Opčine, 10.8.70

Spoštovani g. inženir; —

PRED NEKAJ DNEVI sem prejel Vaše pismo, ki me je resnično razveselilo, kot moralno priznanje pri mojem delu, katerega rezultat je med drugim knjiga "Skandinavski izvor Slovencev". Popolnoma se strinjam z Vami, da so te stvari važne, "ker se dotikajo korenin človekove lastne osebnosti", kot ste zelo lepo in točno zapisali. Vsak človek in vsak narod sta v bistvu samo najnovejši člen v nekem dolgem razvoju in zato je razumljivo, da sta zainteresirana, ali bi vsaj morala biti zainteresirana, za tisto, kar ju je pravzaprav napravilo takšna, kakršna sta.

Jaz sem po svoji naravi precej racionalističen in logičen, zato so se mi že od nekdaj upirale vse tiste pravljice o "starih Slovanih", ki so v takšnem nasprotju z našo narodno stvarnostjo. Spominjam se, da mi je bilo vse tisto že v osnovni šoli naravnost zoprno, čeprav me je sicer zgodovina vedno zanimala in sem bil iz tega predmeta vedno odličen. Po poklicu nisem zgodovinar, ampak časnikar.

Pred leti sem hotel napisati serijo člankov za radio o pokristjanjenju Slovencev, kajti v zvezi s 1200-letnico pokristjanjenja je spet bruhnilo na dan vse polno "staroslovanskih" neumnosti in romantike. V pokristjanjenju Karantancev, kot ga je sklenil knez Borut, sem videl in vidim zavesten akt državniške modrosti, ki je spoznala, da se morajo Slovenci civilizirati in postati del kulturne Evrope, kajti v tisti dobi je pomenilo krščanstvo predvsem tudi kulturo in civilizacijo. Naši zgodovinarji pa so do zdaj skoro vsi videli v pokristjanjenju Karantancev — kolikor so se sploh s tem ukvarjali — samo neko nesrečo, nekaj prisiljenega, v kar so baje prisilili Slovence Bavarci, prvo dejanje naše "sužnosti" in podobno.

Da bi stvari bolje preučil, sem začel preučevati izvirne dokumente, pri tem pa mi je vzbudilo pozornost, kako strahovito samovoljno in otročje so postopali mnogi slovenski zgodovinarji z dokumenti nekdanjih kronik. Vsakdo si je dovolil, da jih je pačil in spreminjal po mili volji, kakor mu

je bilo všeč, oziroma kakor so zahtevale njegove teze. Potvarjali so jih seveda na ljubo panslavistični ideji.

Pri nadaljnjem študiju sem ugotovil, da smo morali Slovenci nujno priti od nekod s severa in ne z vzhoda Evrope, dokler nisem končno razvozlal uganke našega izvora. Nekateri mi očitajo, da se nisem držal samo jezikovnih virov, drugi, zakaj se nisem omejil samo na zgodovinske podatke tretji se razburjajo, da sem diletant na področju etnografije, kajti njihova teza je še vedno, da smo si Slovenci vse tisto ogromno bogastvo etnološkega blaga, ki nas veže z Zahodom, zlasti pa s Skandinavci, samo "izposodili" preko Nemcev ali kakorkoli. Toda ti ljudje ne vedo, ali nočejo vedeti, da mora znanstvenik vedno upoštevati vse sorodne znanstvene veje, ker z eno samo, pa naj bo še tak specialist, ne pride naprej. Prej ali slej se znajde v slepi ulici.

Etnografijo in etnologijo sem študiral šest semestrov in dobro poznam to vedo ter jo sproti zasledujem. Preučil sem skoro vso literaturo o najstarejši dobi Slovencev, kolikor mi je bila pač dostopna v Trstu, in spoznal, kako diletantsko in zlohotno so tuji, zlasti češki in avstrijski avtorji, obravnavali našo najstarejšo zgodovino ter nam jo kradli. Čehi so si brez vsake zgodovinske upravičenosti prilastili kralja Sába, samó na dozdevni podobnosti imen Vogastisburg, kot se je imenoval kraj, kjer je Sábó premagal frankovskega kralja Dagoberta, in Uhošt (Vogast — Uhošt); Uhošt je kraj zahodno od Prage. V resnici se da lahko dokazati, da je bil Sábó res karantanski vladar, kot trdijo tudi zgodovinski viri (vsi!). Tista bitka pa je bila najbrž tam, kjer je danes avstrijsko mesto Vöcklabruck. Izraz Vogastisburg je samo skupaj pisano, kar so slišali frankovski kroničarji pripovedovati od udeležencev bitke: stisburg pomeni isto kot moderen izraz (v nemščini) Stützburg — utrjeno mesto ali oporišče, ki pa je ležalo med rekama Vog ali Vokla (ali Vogla), danes Vöckla (ponemčeno), in Ag (ki se še danes tako imenuje in teče iz jezera Attersee (Agtersee)).

Kjer st ase ti dve reki zlivali, je ležalo omenjeno Sábóvo oporišče, tako da sta ga reki oklepali, preden sta se zlili. Odtod ime Vog-a (g)-stisburg, kar je samo fonetično rahlo spremenjeno in zgoščeno podano poročilo udeležencev bitke in to naravnost čudovito točno, če se vzame, da so bile takratne kronike napisane zelo zgoščeno in navadno cela desetletja po tistem, ko so se dogodki res dogodili. Samo pa je bil Karantanec, trgovec, ki je trgoval s Franki in Karantanci ter je bival točno na meji Karantanije in frankovskega cesarstva, oziroma kraljestva, ob jezeru Attersee.

Viri pravijo, da je bival v kraju Senonago, kar je spet več skupaj pisanih besed, ki jih je treba razumeti takole: Sen-on-Ago, to je Jezero na Agu, torej jezero, ki leži ob reki Ag, če se potuje ob njej navzgor. In to je Attersee (agtersee). Samo je imel torej svoje bivališče in trgovsko postajo, kot bi lahko rekli, tam, kjer je tekla reka Ag iz jezera, ki je bilo poimenovano po reki, in verjetno je bilo to še na karantanskem ali mešanem ozemlju. Ker je bil zaradi stalnega stika s Franki verjetno že toliko "izobražen", da se je nosil po frankovsko in je tudi govoril v občevarstvu s Franki in Bavarci nemško, so bili kroničarji negotovi, ali ga prišteti k Frankom ali k Slovincem.

Vse to Vam navajam samo kot primer, kako površno so dozda naši zgodovinarji obravnavali najstarejše vire, ki govore o slovenski zgodovini. Brez odpora so sprejemali najbolj krivične in čudne češke in avstrijske trditve in jih vnašali v naše učbenike, namesto da bi sami raziskovali in odkrivali resnico. Vsi smo se morali učiti, da je bil Sámó češki vladar, ki je združil v svojem kraljestvu čehe, Slovence in lužiške Srbe, in nihče se ni potrudil, da bi bil podvrget to trditvi, zvito iz trte, oziroma iz zgoraj omenjene "podobnosti" med Vogast in Uhošt, kritični presoji. Čehi in Avstrijci pa so operirali seveda tudi z argumentom, da smo Slovenci pač "premajhen" narod, da bi bili mogli imeti kralja Sámá in premagati frankovskega kralja. Niso upoštevali, da so bili tedaj Slovenci sorazmerno precej večji in močnejši narod kakor danes, po več kot tisoč letih potujčevanja.

Zdaj pa nazaj k Vašemu pismu: knjiga "Skandinavski izvor Slovencev" je nastala iz serije člankov, ki se mjih objavil v tržaškem tedniku "Novi list", bolj ali manj sproti, kakor sem stvar odkrival. Zato je namenjena bolj široki javnosti. Lahko bi sicer počakal z objavo in delo znanstveno izpopolnil, toda rekel sem si tole: To je zelo važno odkritje, ki je bilo sicer nujno, a ga naši jezikoslovci vendar v več kot sto letih niso odkrili, ker so bili ujeti v omrežje panslavizma. Če jaz tega zdaj ne objavim, se zna zgoditi, da bo minilo spet več kot sto let, preden bo kdo drugi to odkril in objavil.

Poleg tega je potrebno za objavo takih odkritij precej poguma, ker so v začetku vsi proti. Takega poguma pa ni pričakovati od poklicnih slavistov, tudi če bi stvar odkrili, ker bi se morali bati, da bi izgubili službo. Kateri skavist v Sloveniji bi si danes upal objaviti kaj takega? Obdolžili bi ga, da razbija s svojimi teorijami enotnost Jugoslovancev in države, da je proti Slovanom, da zanika dosedanje "znanost" o Slova-

nih itd. To si lahko privoščijo le človek, raziskovalec, ki živi zunaj Jugoslavije, ni izpostavljen takim pritiskom in ne živi od slavistike, tako da mu gonja proti njegovim teorijam nič ne more. In to je moj primer.

Nimate pojma, kakšno gonjo so uprizorili "slavisti" in režimovci (jug.) proti meni. Uredniška lista, kjer sem objavljala svoje članke, so ustavljali na cesti in zahtevali, naj preneha objavljati moje teorije. Končno se jim je (novi urednik) vdal in moral sem nehati z objavljanjem v listu. Zato sem potem izdal knjigo.

Opozoril sem že nekatere norveške jezikoslovce in etnografe na svoja odkritja in prav zdaj zbiram gradivo, da jim ga bom poslal. Pred mesecem dni sem se vrnil iz Norveške, kjer sem stopil v stik z njimi. Zbral sem tudi nekaj novega gradiva v oporo svojim tezam. Neki slovenski intelektualci, ki biva na Švedskem, daje moji teoriji popolnoma prav in zdaj tudi sam zbira dokaze zanjo ter je zbral že zanimive stvari. Slišal sem tudi, da je prišel do istega rezultata neki mlajši slovenski intelektualci, ki je študiral v Skandinaviji, a da slovenski listi niso hoteli objaviti njegovih člankov o tem. V takšnih pogojih je torej treba delati!

Toliko za danes. Nehote mi je pismo zelo naraslo, a upam, da Vas ne moti, boste imeli vsaj kaj brati. Vesel bom, če se še oglasite.

Lepo Vas pozdravlja

Franc Jeza

WESTERN AUSTRALIA

Perth. — Vsa leta, odkar je list MISLI izhajal, sem bil naročnik in list visoko cenil. Veliko poučnega in zanimivnega je vsak mesec v njem, poleg tega nam drži zveze z rojaki po drugih krajih, takorekoč širom po svetu. Zato mi je žal, da moram tudi MISLI dati slovo, kakor ga moram dati Avstraliji. Moja žena Rezika je namreč devet let v Avstraliji, pa vedno bolna. Veliko denarja smo potrošili za zdravnike in zdravila, pa ni pomagalo. Informirali smo se, da je v Sloveniji dosti več upanja za ozdravljenje takih bolezni, so boljši zdravniki, toplice in tako dalje. Zato se vračamo v rojstno domovino za stalno dne 13. decembra z ladjo Gallileo. Prav lep pozdrav vsem rojakom širom po Avstraliji in vesele božične praznike! — Vincenc Grošelj.

OBISK PRI ŽUPNIKU V DOMOVINI

Joža Maček —

BIL JE LEP POPOLDAN pod slovenskim nebom. Kakor nalašč za izlet po domovini, ki sem jo po dolgem času spet videl in užival. Naš Janez je smrčal na divanu. Meni ni bilo do smrčanja. Nemirno sem se prestopal po hiši, odpiral vrata in gledal v sončni dan. Koval sem vse mogoče načrte, kako bi najbolje izbral čas. Škrjanček je veselo drobil svojo melodijo pod azurnim nebesnim obokom nad valovitimi polji. Vzpodbudil me je. Tudi jaz bom nekam poletel, ne bom čepel doma!

"Hej, Janez, vstani, poletiva v hribe!"

Odprl je oči in me gledal kot miš iz moke.

"Kam neki?"

"Pelji me k župniku v tiste hribe, napovedal sem se mu že".

"Popeljem te, toda pustil te bom tam, ne bom čakal nate".

To mi je bilo dovolj. Kar kmalu nama je drsel avto mimo skrbno obdelanih polj lepe Gorenjske in skozi zelene gozdove ob bistrih potokih. Kar prehitro sva bila na cilju, pot je bila prekratka.

Cerkev in župnišče ob njej imata lepo lego. Obe poslopji razodevata častljivo starost, a to me v tem hipu ni zanimalo. Šlo mi je za vprašanje: ali bom župnika našel doma?

Stopim do vrat in poropotam po njih. Nič! Poskusim drugič. Nič! Janez je pa že poganjal avto. . .

"Počakaj, Janez, vrnem se kar s teboj, nikogar ni doma!"

Zagledam sosedo pri naslednji hiši in se mi zazdi, da bo mežnar. Pometal je pred hlevom. Nagovorim ga:

"Morda vi veste, kje bi našel župnika?"

Možakar si pomakne klobuk malce nazaj in pove.

"Naš fajmošter imajo denar, lahko se hodijo potepat".

Nisem čakal, da bi mi mož kaj več povedal. Obrnil sem se nazaj z namenom, da priseden k Janezu v avto. Toda v tistem hipu zagledam težko obloženega moža, ki stopa proti župnišču. Bil je župnik. Nesel je blizu sto izvodov lista DRUŽINA in kakih 50 OGNJIŠČA. Začudil sem se, zakaj vse to prenaša župnik. Zvedel sem: za pošto je preveč, da bi dostavljala na dom, pušča na avtobusni postaji in moraš sam dvigniti. Če nimaš prevoznega sredstva, nosi sam!

Janez je odpeljal, jaz sem ostal. Povedal sem župniku, kaj sem zvedel o njegovem bogastvu in potepanju. Tako ga ocenjujejo njegovi farani. . .

Široko se je nasmejal in rekel:

"Drži! Dohodkov imam mesečno od 40-45,000 din, veliko bogastvo! Da izhajam, mi pomagajo sorodniki. Da ni treba drugih plačevati, naredim sam, kar največ morem."

Odšla sva v župnijsko pisarno. Napisal je nekaj uradnih sporočil za sosednje župnije, naznalila porok ali kaj. Nato je prišlo na vrsto pisanje imen na časopise. Pri tem sem mu že lahko pomagal, v kolikor sem znal brati njegovo pisavo v imeniku. Hotel je ta opravila dokončati, potem bi šla malo na vrt in na sprehod po fari. Pa nama je zmanjkalo časa.

Na vrt sva šla res. Nabral je nekaj solate in druge zelenjave, ki jo je imel na programu za večerjo. Gospodinje nima, šla sva v kuhinjo. Pripravil je stvari za večerjo, nato sva šla krmit zajce in race. Nato nazaj v kuhinjo. Zakuril je v štedilniku in pristavil za večerjo, čudno skromno. Toda okoli štedilnika se je sukal kot mlado dekle in hitro je bila večerja pred nama, kljub vsemu zelo okusna. Sedla sva za veliko javorjevo mizo in z nama tretji gost, župnikov zvesti pes.

Po večerji je župnik hitro pomil posodo in založil štedilnik za zjutraj, da bo hitro zagorelo. Midva se preseliva v pisarno in zmoliva rožni venec. Nato — klepet. Ure so kar drsele mimo. Bila je že pozna noč, ko se mi je pričelo zehati. Odvedel me je v lepo sobo za prenočišče.

"Ta je pa gotovo škofova, bolje rečeno: nadškofova, kajne? Imenitno se bom počutil."

"Ne vem, čigava je, nadškofa še ni videla."

Nisem vprašal, zakaj ne. Zadovoljen sem bil, da je za to noč moja. Takoj sem se izgubil in sladko spal, dokler me ni zbudil jutranji zvon. Župnik se je vrnil v pisarno in se boril z Davidom — svojim brevijem, menda do polnoči.

Zjutraj sem se dvignil ob prvem zvonjenju in počakal drugega, ki je nazanjalo mašo. Hitro stopim proti cerkvi — župnik vleč eza vrv! Kje je mežnar, ali ga nimate pri vas? Imamo ga, pa med tednom ne utegne, torej spet — župnik!

Po maši hitro v kuhinjo na zajtrk. Ni vzel mnogo časa. Saj se je župniku mudilo — v zvonik. Po kaj le? Gori je imel dva človeka, ki sta imela popraviti cerkveno uro. Urarja sta mu dala listek z dolgo vrsto zapisanih potrebščin, ki mora takoj

ponje v mesto, če hoče, da se bo ura popravila. Odpravil se je na avtobusno postajo in jaz z njim. Seveda je bilo treba spet na vse sile hiteti, zakaj moral je biti pravočasno nazaj, da bo urarjema napravil kosilo. Mene pa ni mikalo, da bi se vrnil z njim, pustil sem ga in šel svojo pot.

Preden sva se poslovila, sem ga vprašal, kako more pri vsej revščini še popravljati in obnavljati farne zadeve. Opazil sem bil namreč, da je marsikaj obnovljeno. Pa mi je dejal:

"Res sem že marsikaj prenovil in popravil, res je revščina, pa pri vsem nisem napravil nič dolga."

"Kako je to mogoče?"

"Beraško palico v roke in po fari od hiše do hiše. . ."

"Pa dajo?"

"Po malem, z vztrajnostjo se nabere."

"Ni lahko tako življenje. . ."

"Ne bom rekel, da je. Vendar sem prav zadovoljen."

Meni pa je bilo teh dvanajst ur obiska pri župniku nekako dovolj.

V KOLOBARJIH

I Burnik

*V žarečih kolobarjih sonca se vrtim,
opaljen sem od pete do temena.
Že prva zora je tako prstena,
da z njo po hladni vodi hrepenim.*

*Napolnil prah mi že je grlo, pljuča,
in v usta veter znaša mi smeti.
Poglej okrvavljene te dlani
in glasno se zasmej — o trda buča!*

*Pa prav zdaj poln upov sem in nad
ter z vriskom pričakujem DETE SVETO.
Z najlepšim biserom osrečil vse bi rad:
Veseli vam božič, srečno novo leto!*

V pojasnilo: Pesnik rije po avstralski zemlji in koplje opale . . . če so ali če niso . . .

BOŽIČNI VEČER

Josip Stritar

BOŽIČNI VEČER JE. Snežna odeja krije tihi dol in hribe naokrog. Smrekove veje se pripogibajo pod belim bremenom; zdaj katera šine naglo ma kvišku, ko je z nje zdrsnil južni sneg. Tih mrak nastane po dolini.

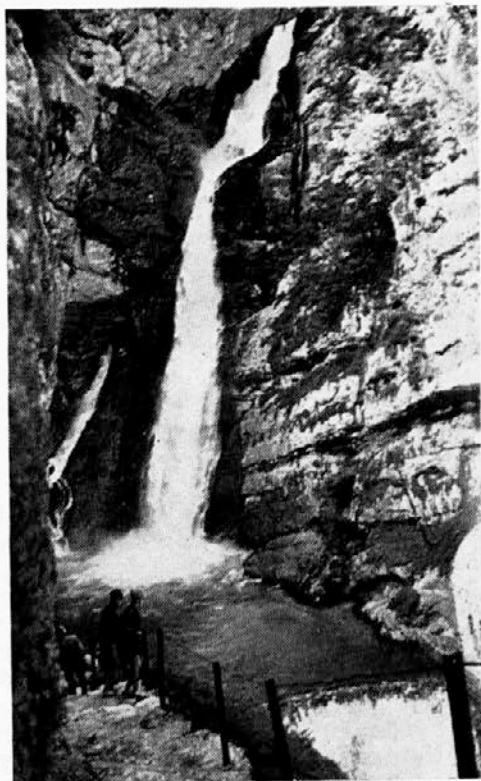
Družine so zbrane po hišah, pripravljajo se na sveto opravilo. Oče, mati in otroci se prekrizajo. Oče vzamejo kropilo v roko, starejši otrok pa posodo z blagoslovljeno vodo, drug otrok dobi lonec z žrjavico, na kateri se žge in kadi velikonočna oljka, lavorovo listje in mačice. Najmlajši ima ključ v roki.

In tako gredo od poslopja do poslopja, od shrambe do shrambe, v klet in v žitnico in v hlev. Kamor pridejo, povsod vzamejo oče-svečenik otroku ključ iz roke, odpro hram, pokadé ga in pokropé po vseh prostorih in kotih, potem zapro in izroče ključ otroku.

Ko se vrnejo v družinsko sobo, kako praznično, kako častitljivo stoji tam v kotu velika javorova miza, z belim prtom pogrnjena! In na mizi leži "poprtnik", božični kruh, in oče vzamejo nož, razrežejo poprtnik ter ga delijo družini.

Po večerji gredo v cerkev k polnočni službi božji. Tako nikoli ne vabijo zvonovi, tako nikoli ne pojejo orgle, tako ljubo nikoli ne doni pesem, kakor na božični večer, ko se poje:

Pastirci, vstanite,
pogledat hitite!

POGLED NAZAJ NA EVANGELIJE

EVANGELIST LUKA

SVETI LUKA GRADI MOST med judovskim in helenističnim duhovnim svetom. Heleistični (grški) svet se je zavzemal za lepoto, logiko humanizem in znanost. Luka je bil Grk, vzgojen v poganstvu, izšolan zdravnik. Ko je pod vodstvom apostola Pavla postal kristjan in spremljevalec svojega učitelja na apostolskih potih, je bil za gradbo takega mostu med vsemi evangelisti najbolj usposobljen. Res je tudi sv. Janez dolgo časa živel v helenističnem svetu, toda bil je rojen Jud in v judovski veri tudi vzgojen. Helenističnega sveta ni mogel tako razumeti, kot ga je razumel Luka.

Luka je bil po vsej svoji vzgoji, pa že po sami narodnosti helenističnemu svetu zelo blizu. Rasel je sredi znanstvenega in estetskega mišljenja in čustvovanja grškega sveta. Ta njegova vzgoja odseva iz pisanja obeh knjig, evangelija in Apostolskih del.

Kako nam evangelist Luka slika Kristusa? Poudarja njegovo krotkost in blagodušnost, njegovo ljubeznivost, dobrohotnost in usmiljenost. Kristus je v Lukovem evangeliju neizmerno velikiodušna ljubeznivost. Vse razume in vse odpušča. Na križu ni nič drugačen, kot je bil, ko je govoril z otroki, s svojimi učenci in svojo materjo. Samo sv. Luka pove, da je Jezus molil: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo."

Tudi razgovor med Jezusom in desnimi razbojnikom nam je ohranil samo Luka. Zadnja beseda trpečega Kristusa, namenjena ljudem, se glasi: "Resnično, povem ti, danes boš z menoj v raj!" Namenjena je ta beseda zadnjemu predstavniku človeštva, skesanemu grešniku, ki mora umreti zaradi razbojništva. Kdor to z resnim premislekom bere, mu mora vstati v duši pristržno zaupanje v dobrotljivost Kristusovo. Le ena beseda iz ust umirajočega Zveličarja je še zapisana v evangeliju sv. Luke, ta pa pomeni že tudi zadnje slovo in vrnitev k Očetu: "Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo."

Usmiljenje Kristusovo vidi sv. Luka celo v tem, kako velik nasprotnik bogastva je bil. Bogastvo je zapeljivo, nevarno, nič usmiljenja, nič velikodušnosti ni v njem. Prav tako ne v človeku, ki se navezuje na bogastvo. Bogat človek, ki ima srce v bogastvu, je vreden usmiljenja. Tako je Luka razumel Kristusov nauk, tako ga razlaga.

Zato nevarnost bogastva podčrtava bolj kot drugi evangelisti.

Kristus pri evangelistu Luku zelo nazorno uči potrebo krščanskega bratstva. Prelepo to opisuje prilika o usmiljenem Samarijanu. Podobno prilika o izgubljenem sinu, drahmi. Tudi zgodbo o očitni grešnici nam je Luka najlepše napisal.

Človeštvo je potrebno usmiljenja, ker je kakor nerodovito drevo. V evangelijih je tako drevo — smokva. Sv. Matej pripoveduje, kako je nekoč Gospod nerodovito smokvo preklel, ker ni imela sadu. Sv. Luka pa nam je ohranil priliko o taki smokvi in v tej priliki je močno poudarjena božja usmiljenost. V tej priliki je vinogradnik ali viničar Kristus sam, pa ne preklinja nerodovite smokve, ampak prosi zanjo. Prilika se glasi:

"Nekdo je imel smokvino drevo vsajeno v svojem vinogradu in je prišel iskat sadu na njem, pa ga ni našel. Rekel je vinogradniku: Glej, tri leta je, odkar hodim iskat sadu na tej smokvi, pa ga ne najdem. Posekaj jo torej, čemu še zemljo izrablja? Ta mu je odgovoril: Gospod, pusti jo še to leto, da jo okopljem in pognojim, če obrodi sad; če pa ne, jo boš potlej posekal".

Usmiljenost Kristusova odpira svetemu Luku pot do zadnjih spoznanj. To je odprtina, skozi katero mu je dano gledati v globine božje in človeške Kristusove osebnosti. Sveti Matej vidi v Kristusu usresničenje božje zaveze s človeškim rodом. V njem, ki je božji Sin, se je vse dopolnilo. Vsa nasprotja so se v njem izravnala. Sveti Marko ga poskuša doumeti kot skrivnostno moč in veličastnost božjega poslanca. Sveti Luka pa se prebije do pravega spoznanja ob luči Kristusove prizanesljivosti, njegove vse razumevajoče in usmiljene ljubezni.

Tako sveti Luka, pesnik Kristusove usmiljenosti, tudi ni mogel zamolčati in pozabiti nje, ki je najbolj ljudomila, čista in dobra žena — Mater Kristusove. Kot mati Sina božjega nam je posredovala odrešenje. V svojem evangeliju piše o njej kot more le največji ljubitelj in nam kaže njeno deviško-materinsko ljubeznivost.

DR. I. MIKULA SE JAVLJA

Prav zadnji hip je še ujel ta prostorček v pričujoči številki. Pozdravlja vse, vošči vsem za božič in novo leto, pove, da se ne počuti dobro in je pod zdravniško oskrbo. Med nas se vrne šele kdaj v letu 1971. Tako vsaj računa. Naslov: Dr. I. Mikula, c/- dr. Erlach, 387 Athens St., San Francisco, Cal., USA.

EVANGELIST JANEZ

Sveti Janez je graditelj mostu, ki vodi v svet najglobljih verskih zamisli in bogoslovnih zaključkov. V njegovem evangeliju beremo o Luči, ki je nasprotna temi. O Resnici, ki preganja laž. O Besedi, ki je novo duhovno rojstvo. O veri, ki nas zaščiti pred obsodbo. O Kruhu iz nebes, ki je naša duhovna hrana. O potokih žive vode, ki teko v večno življenje. . . O Mesiju, ki je pot, resnica in življenje.

Vse to so izrazi, ki segajo pri Janezu v svet večnih zamisli in idej, vse te zamisli so enkrat za vselej uresničene v učlovečeni Besedi—Kristusu. So odsev božje troedinosti. Brez božje Besede bi ne bilo ničesar, ne sveta, ne materije, ne uma in misli.

Sveti Janez je gotovo že od svojih otroških let mnogo premišljeval. Zdi se, da je sveto pismo stare zaveze bolj globoko doumel kot drugi apostoli. Verjetno se je kdaj srečal tudi z modreci poganskega sveta, čeprav morda le mimogrede, pa so mu ostale v spominu nekatere njihove razlage božanstva, pa tudi izrazi, besede poganske modrosti. Potem je prišlo največje, kar ga je moglo zadeti — srečanje s Kristusom.

Rad se je odzval klicu Učenika, ki mu ni bilo enakega. Z vso dušo iskrenega prepričanja se ga je oklenil. Ni mogel slutiti, kaj se bo zgodilo, pa zgodilo se je: Janez je postal izbranec med izbranci. Prijel se ga je kaj kmalu skoraj uradni naslov: Učenec, ki ga je Jezus ljubil. Ne moremo vedeti, kaj je Jezusa nagnilo, da je izkazoval prav Janezu tako posebno naklonjenost in ljubezen. Ali res le zato, ker je tudi Janez Jezusa ljubil bolj kot ostali apostoli?

Zdi se, da Janez sam misli drugače. Prav on podrobno poroča, kako je Jezus očitno izrazil željo, da bi ga bolj ko drugi apostoli ljubil — Peter, ne Janez. Tiste dni po svojem Vstajenju se je Jezus obrnil na Petra s skoraj nerešljivim vprašanjem: Simon, sin Janov, ali me ljubiš bolj kot ti-le tu? — Vsekakor je pri teh besedah pokazal na ostale apostole, med katerimi je stal tudi evangelist Janez.

Peter je bil v zadregi. Kako naj odgovori na vprašanje, kakor je bilo postavljeno? Kako naj sam ve, koliko ima Gospoda rad in koliko ga imajo radi ostali učenci? Ni si upal kratko reči: Da, Gospod, jaz te ljubim bolj! Izognil se je direktnemu odgovoru, rekel je: Da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Po tretjem vprašanju je Peter odgovor nekoliko razširil: Gospod, ti veš vse, ti veš, da te ljubim.

Da, Gospod je res vedel, da ga Peter ljubi bolj kot drugi, zato Petru ni bilo treba izrečno omeniti "druge". Da Gospod res vse ve in ve tu-

di za Petrovo večjo ljubezen, je pokazal s tem, da mu je takoj nato izročil prvenstvo oblasti v svoji Cerkvi. Postal bo pastir ovac in jagnjet.

Vse to se nam razodeva prav iz Janezovega evangelija. Janez sam nikjer ne trdi, da je on Jezusa najbolj ljubil. Z iskreno privoščljivostjo prepušča prvenstvo ljubezni Petru. Janezov poseben naslov: učenec, ki ga je Jezus ljubil, pomeni pač to, da je Gospod mlademu Janezu od svoje strani izkazoval ljubezen drugače kot Petru, učencu v moških letih. To je človeško do kraja razumljivo — in Jezus je bil tudi človek, "nam v vsem enak, razen v grehu", zatrjuje sveti Pavel.

Toda če je Peter prekosil Janeza v ljubezni do Kristusa, je pa Janez prekosil Petra v zvestobi do zadnjega. Ko so drugi učenci bežali, ko je Peter Kristusa celo zatajil, je Janez ves čas ostal blizu, stal je pod križem in tam sprejel Jezusovo Mater za svojo. Zdelo bi se, da je Petrova ljubezen do kraja usahnila in ne bo mogla več oživet, toda ni bilo tako. En sam porazen pogled Gospodovih oči, še vse bolj pa poznejše Vstajenje, je Petra spet popolnoma prenovilo. Omahujočega Petra ni bilo več. Globoko in zares iskreno kesanje je njegovo ljubezen dvignilo na višjo stopnjo. Presegla je ljubezen drugih: "Gospod, ti veš vse. . ."

V Janezovi naravi ni bilo takega valovanja čustev kot v Petrovi. Janezu je bila ljubezen dana na življenjsko pot svetel dar, ki ga ni moglo izgubiti. Njemu je kot bilo vse bolj jasno in lažje, tudi takrat, ko ni razumel, kaj se dogaja. Na primer ob praznem grobu. . . Za Janeza ima smisel vse in samo to, kar je dobro, prijazno, ljubeznivo in lepo. Vse to pa je bilo v Kristusu od začetka do konca. Svet, ki ga je Janez nosil v sebi, je dobil v Kristusovi bližini zadnje potrdilo in dokončno podobo. Zato je ta najljubši učenec poslušal svojega Učitelja z drugačnim srcem nego ostali učenci. Kar je bilo v Kristusovem nauku najtežjega, je njega najbolj privlačevalo.

Nikjer ne beremo v evangelijih, da bi bil Jezus imel z Janezom poseben, zaupen pogovor. Najdemo ga nekaj kratov v družbi treh, ki so bili najožji Jezusovi spremljevalci, na primer pri Spremenjenju na gori. Da se je kdaj opsebej razgovarjal z Janezom samim, ni nikjer zapisano. S tem pa ni rečeno, da se v resnici ni. Kar verjeti moramo, da se je, in ne samo z Janezom, tudi drugi so se mu kdaj pa kdaj čisto osebno približali. Tako se dogaja v vsaki človeški skupnosti. In Jezus je z vsakim govoril tako, kot je bilo najbolj v skladu z značajem vsakega. Iz takih čisto osebnih razgovorov je mogel dobiti sv. Janez celo vrsto misli, ki so drugim ostale bolj tuje. Zato so tudi v njegovem evangeliju izredno globoke.

VISOŠKA KRONIKA

Zgodovinska povest, Dr. Ivan Tavčar

Risbe napravil Tone Kralj

VIII.

PRIHAJALA JE POMLAD in me spominjala na očetove ukaze.

Na gradu sem opravil vse, in gosposka je pripoznala, da sem lastnik in gospodar visoških dveh gruntov. Plačati sem moral cele koše denarja: plačal sem urbarščino, umrlino, tedenske vinarje, deseto in dvajseti vinar in bogve kaj še vse; samo zraka, ki ga diham, mi niso obdavčili. Pač res, v starih časih se je živelo ceneje ko danes, ko mi je še celo prvi hlapec svojo letnino desetih nemških goldinarjev povišal za cela dva nemška goldinarja; in pri tem sem mu moral obljubiti še ene partene hlače, kar tudi ni malenkost. Težki so dnevi za gospodarja!

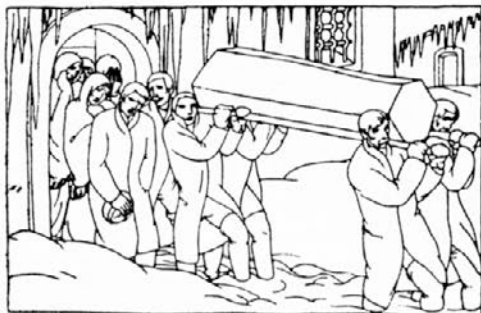
Naznanilo se mi je, kar je bilo v testamentu. Zapisano pa je bilo na prvem mestu, da naj ne postavim v stran obljub ob očetovi smrtni postelji.

Brat je dobil petnajststo domačih goldinarjev in pa bodi preskrbljen z vsako potreščino, dokler dela pri hiši. Le sreča, da sem imel v hiši še švedsko vojno blagajno! Ta me je izveljela iz vode, ker bi bil drugače gotovo utonil.

Sv. Florijana dan sem po jedi govoril z bratom ter mu povedal, da mi je izpolniti očetovo voljo in da se moram vsled tega odpraviti na dolgo pot v nemške dežele. Prigovarjal sem mu, da naj bo pameten pri gospodarstvu in da naj se ne spušča na lahkomišelna pota, kar sem bil moral doslej včasih opaziti; predvsem pa da naj bo pokoren sosеду, ki bo v moji odsotnosti nadzoroval visoško gospodarstvo.

Ta sosed je bil Jakob Debeljak, jako spoštovan mož in zelo izkušen kmetovalec. Imel je posestvo tik nas in po pravici ga je vse spoštovalo, ker je bil že dolgo vrsto let ključar pri Sv. Volniku.

Kadar je gospod grajski glavar prijezdil, da bi pregledal in potrdil cerkvene račune, so vselej poklicali tudi Jakoba Debeljaka in duhovni oče ga je povabil na kosilo v poljansko župnišče, da je

sedel pri eni mizi s tako visokim gospodom, kakor je gospod grajski glavar! Te časti je bil mož vreden, ker je bil na vse strani pošten in pravičen.

Z veliko prijaznostjo je sosed Jakob prevzel opravke, za katere sem ga prosil. Takoj pa zapišem, da jih je opravljal vestno, dokler se nisem vrnil iz nemških dežel. In naj še pristavim, da mu je brat Jurij izkazoval pokorščino, tako da v moji odsotnosti gospodarstvo ni trpelo škode.

Sv. Florijana dan sta stala na našem dvorišču dva osedlana, močna konja. Na enega smo naložili moke, kaše, nekaj hlebov kruha, pa tudi različnega orodja, ker se na taki poti rado pripeti, da moraš tu in tam prenočevati na samotni, kjer ješ samo to, kar si skuhal sam. S hlapcem sva bila obložena kakor vojaka, da bi naju ne mogli ugnati razbojniki, ki po goščavi radi preže na potnike. Sam sem sedel v sedlo, hlapec pa je vodil otovorjenega konja.

Proti večeru sva prišla v mesto, da tam prenočiva, ker se je moralo v Loki opraviti še to in ono.

Ustavil sem se, kakor vselej, pri Wohlghemuetu. Ali poznal se je razloček! Če sem prišel prej, ko še nisem bil gospodar, sem moral sam spraviti žival v hlev in gledati, da je dobila kaj zobanja. Sedaj pa, ko je vsa Loka vedela, da sem gospodar na Visokem, se je prikazal, komaj da sem v prostorni veži zlezal s konja, sam oštr Wohlghemuet in zavpil proti kuhinji: "Visočan je tu, glej, da mu kaj dobrega pripraviš, gospodinja!" In ni odnehal prej, da sta bila spravljena oba konja in da je bil tovor rahlo in previdno prenesen v gorenje nadstropje, kjer se mi je odkazala spalnica. Ko sem hotel nato stopiti spodaj v pivnico, v prostore, odkazane kmetom, se je Wohlghemuet temu protivil: "Pojdi, pojdi, z mano greš v prostore za boljše ljudi. Čemu sem pa zidal novo hišo?"

Res je bil Gašper Wohlghemuet, ko je leta 1660 pogorela skoraj vsa Loka, na pogorišču postavil novo, gosposko hišo, kakor jih celo v Ljubljani ni mnogo. Zgoraj na prostorni veži je bila pri-

pravljena dolga in široka miza, h kateri so na večer prihajali loški gospodje, da so pili vino in tisto zoprno pijačo, ki se je pred nekaj leti pritepla k nam iz nemških dežel. Tu sem ni smel prihajati vsakdo, smeli so prihajati le tisti, ki so v Loki kaj šteli, kar se nam ni videlo čudno, ker je tu in tam prišel v to družbo celo gospod grajski glavar. Ni tudi čudno, da mi je srce nekaj tolklo, ko sem tisti večer stopal za oštirjem.

Pri mizi je že sedelo nekaj loških gospodov. Bil je tu grajski protipisar, grajski žitničar, mestni pek in še nekaj meni neznanih meščanov. Sedeli so v dimu in imeli prav slabo razsvetljavo. Pa sem vendar takoj opazil, da družba ni pri dobri volji in da se gospodje kislo drže. Vedel sem tudi, zakaj!

K mizi je bil namreč prisedel Primož Bergant, ki je imel znano svojo pretepaško gostilno v Oslovski ulici, kjer so obstajali tovarni hlapeci in kjer je imel hlev za tovarne konje in tovarne osliče. Proti večeru je bil Primož že nevedno pijan. Takrat je prav rad smuknil v tujo gostilno, bodisi iz radovednosti, bodisi da mu doma žena ni dovoljevala več pijače. Rad se je silil v bolj gosposko družbo. In tako je prišel tudi danes k mizi na zgornji veži Wohlgemuetove pivnice. Vrinil se je med gospode golorok in siten.

Ko je naju Bergantov oče zagledal, je veselo izpregovoril:

"Ej, Kašper, kje pa tičiš, vraga! Dolgo že vpijem, pa te le ni. Zatorej prinesi merico nemškega olja. Imam pravo poželenje po njem".

"Kdo te je klical?" se je razjezil Kašper, "in kdo te je najel, da nadleguješ gospode?"

"Kakšne gospode?" je odgovoril Bergant zaničljivo. "Takih gospodov, če hočeš, ti na Lobniku nagrabim na koše! Kali od teh živiš? Mi ti izpijemo tvoje kislo vino, kolikor ga ne popiješ sam, in še za drag denar! — Torej prinesi!"

V tistem hipu ga je že Wohlgemuet tiščal za vrat ter ga tiral proti stopnicam. Tam ga je pahnil od sebe, da se je Primož lovil ob steni.

"Kakor češ! Za svoj denar dobim povsod pijače in boljše od tvoje! Ti in tvoji gospodje v mojih očeh še tistega ne dosežete, kar puščajo konji in osli po cestah!"

V srdu je odšel. Gospodje so bili nejevoljni in oglasil se je žitničar Triller:

"Če boš take ljudi puščal sem gor, boš kmalu sam sedel pri tej mizi."

Grajski pisar Janez Avgustin Schwinger pa je dodal:

"Kaj bi bilo, ko bi bil danes gospod baron med nami!"

Oštir jih je tolažil, da bo vprihodnje bolj pazil, da ne pride v gornje prostore nihče, ki bi gospo-

dom ne bil všeč. Dodal je: "Tukaj pa imam znanca, katerega gotovo ne boste odrivali. Veliko posestvo ima, in Polikarno, njegov oče, ki je včasih že pil pri tej mizi, je naložil velike denarje v švedskih vojnah".

Radi so me sprejeli, posebno mestni pek, ki je upal, da bo ceno kupoval od mene pšenico. Drugi zopet so me gledali bolj od strani; ali imovitega človeka ne mečejo nikjer na cesto, če se spodobno vede. Vendar pa govorica ni hotela prav teči, ker je gospodi še tičal v kosteh pijani Bergant in ker jih je moja oseba vendarle nekaj motila, ko dosedaj še nismo bili znani.

Govorilo se je o mestni žitnici in o tem, koliko je bilo žita v nji. Glede cene je pek ugovarjal, da je previsoka. Tako se je vlekla govorica naprej, počasi in zaspano, dokler nismo začuli na stopnicah težkih korakov.

"Frueberger prihaja in slabe volje bo, ker se je zopet enkrat brez uspeha plazil okrog deželnega glavarja Volka Engelbrechta," — tako je spregovoril gospod protipisar.

Gospod Frueberger, zlatinar in srebrinar v Škofji Loki, je imel tiste dni v mestu največ imovine. Bil je večkrat mestni sodnik in ker se je postavljaj za pravice meščanstva, pri grajskih glavarjih ni bil priljubljen. Na te svoje zasluge je bil silno ponosen in ko mu je cesar Leopoldus podelil plemstvo, se mu je v glavi zmedlo, da je postal ošaben bolj kot so ošabni naši graščaki.

Pri njegovem vstopu smo se vsi dvignili s stolov in gospod protipisar je staremu gospodu imenoval tudi mene, za kar se pa ta ni zmenil. Sédel je na stol, ki je bil zanj pripravljen, in na katerega ni upal sesti kdo drugi, dvignil nekoliko svojo lasuljo in si obrisal plešo, ker so ga stopnice spravile v pot. Nato si je nasul tobaka v nos, si dal prinesiti nemške pijače ter se najprej z Wohlgemuetom prepiral, da mu je natočil premalo. Nato je pil, se glasno oddehnal in zaklical: "Danes ste pa zgodaj prišli!"

Z velikim spoštovanjem je vprašal grajski protipisar: "Kakor vidim, Vaša plemenitost, ste se zdravi vrnili iz Ljubljane?"

Zamrmral je: "Ti Turjačani bi radi vse sami požrili!"

Iz tega smo sklepali, da je zopet brez uspeha moledeval okrog Volka Engelbrechta, da bi ga vpisal k knjigo kranjskih deželanov.

"Koliko je deželanov", se je hlinil pek, "ki imajo dosti manj zaslug, nego jih imaš ti!" — Svoj čas sta bila oba obrtnika — kar je postal plemenit, Frueberger ni prijel več za delo — zatorej sta se tikala a zlatarju to ni bilo posebno všeč.

"Ne govorimo o tem!" je izpregovoril mrzlo. "Hvalil me je Leopoldus — malo mi je mar, če me ne hvali ta Volk Engelbrecht."

A pek ni odnehal:

"Le zadovoljen bodi, saj imaš sina, ki opravlja obrt, da si lahko vesel!"

Gospod Trueeberger se je jezno obrnil ter izpregovoril:

"Pustimo to govorico! — Imate kaj novic, gospod protipisar?"

"Dosti novic!" se je odrezal in izvlekel iz žepa debelo pismo ter ga položil predse na mizo. "Po Ogrskem sekamo Turkom glave, da imamo veselje in da ima veselje tudi dobri naš Leopoldus. Tu mi piše prijatelj Markovič iz Ljubljane dolgo pismo in v tem pismu mi naznanja, da je bilo naše ogrsko glavno mesto v največji nevarnosti, da so ga Turki skoraj zopet zavzeli."

"Ni mogoče!" se je začudil Frueberger.

Protipisar je čital iz pisma:

"V naši trdnjavi je živel tudi neki lajtnant, Fink von Finkestein po imenu. Bil je doma iz Pruskega in živel z dvema mladima Turkinjama, in sicer tako, kakor živi Turek s svojimi ženami."

"Grdoba, grdoba!" se je jezil Frueberger.

"In ta Fink von Finkestein se je predal turškemu paši za dva tisoč cekinov ter je hotel Turke spustiti v mesto, kjer je ozidje najslabše."

"O ti svinja ti!" se je togotil plemenitaš.

Protipisar:

"Paša je bil vesel, da je kar od zemlje skakal. Takrat je bil v turškem ujetništvu naš polkovnik Pisterecki, katerega so ravno v tistih dneh zmenjali z nekim turškim generalom. Temu je prišlo vse na uho in komaj se je vrnil v našo trdnjavo, je vse naznanil njenemu zapovedniku, gospodu generalu Becku, ki je takoj dal zapreti izdajavca Finka von Finkensteina. Ta je vse priznal, padel na kolena in prosil za svoje življenje, jokajoč: Kaj je vaši ekselenci za prgišče krvi!"

Frueberger se je zopet jezil: "To je plemenitaš! Hvala Bogu, da je bil Prus in da ni pripadal med nas, domače plemenitaše!"

Protipisar je čital:

"Pa mu jokanje ni nič pomagalo. Vojno sodiče ga je judiciralo, da je kriv in da se mu bo v dobro zaslužno kazni, drugim pa v gnusobo in eksemplu, odbila glava, truplo razkosalo na četrti in vsaka četrt razobesila v posebni ulici. Še dalje se je judiciralo, da se Finku von Finkensteinu iztrga srce ter se mu z njim tolče okrog gobca — vse to v imenu pravice. Tako se je sodilo v Budi 8. aprila 1687, kar se je potem 9. aprila vse do pike tudi izvedlo nad hudodelnikom."

"Mi pa", je pristavil protipisar, "smo izvedeli šele sedaj, ker preteče vselej nekaj let, preden pridele kaka imenitna reč do naše beraške Loke."

"Nič ne de", se je zaveselil plemenitaš, "samo da se izve. V ostalem pa že moram povedati, da mi je taka pravica po mislih. Koliko bi dal, da bi bil mogel gledati, kako so ga sekali in rezali, kakor se mu je spodobilo. Sicer je pa res škoda, da prihajajo take lepe novice tako pozno k nam."

"Vojaštvo," ga je miril protipisar, "ne naznanja rado takih izdajstev, zato jih zvemo šele po letih."

"Škoda, škoda" je gonil plemeniti zlatar. "Ljudem je treba pokazati, da imamo pravico, ki se preprosti ne da! Kam pa pridemo, če bo našim generalom vseeno, se li prelije prgišče krvi več ali manj! — In sedaj, kaj pravite vi, mojster Remp?"

Tu se je obrnil k mlademu možu, ki dosedaj še ni izpregovoril besede. Nekako zase je sedel na svojem mestu ter zrl zamišljeno predse. Le tu in tam je nekoliko pil iz svoje čaše. Dobro sem ga poznal, ker nam je bil naslikal lepo podobo sv. Magdalene pod Gospodovim križem na Volniku in pa še lepšo smrt sv. Štefana pri desnem stranskem oltarju v poljanski cerkvi sv. Martina. Ti dve podobi sta bili faranom prav zelo všeč in tudi predragi nista bili. Pisal se je za Janeza Jurija Rempa.

"No, mojster Remp," je govoril Frueberger, "kaj pravite vi? Morda pa le napraviva zdaj nekaj kupčije, kakor se nama doslej še ni posrečilo, dasiravno sva o njej že veliko govorila. Kaj bi v rekli k mali, pa ne predragi podobici, na kateri bi se videl Fink von Finkestein, kako je z odbito glavo ležal na tleh in kako mu je rabelj s srcem klestil po gobcu? Maestro, koliko bi hoteli imeti za tako podobo — recimo podobico?"

Gospod Remp je takoj odgovoril:

"Za odbito glavo, za iztrgano srce in morda še za par škafov krvi — čakajte no, koliko bi hoteli vi plačati?"

Nekaj bi že plačal," je odgovoril zlatar, o katerem se je vedelo, da jo skopuh, "preveč pa ne. Časi so slabi in za denar je trda."

"No, vidite," se je šalil slikar, "se že tresete za denar, kakor je vaša navada. Morda napravi kaj cenejšega. Kaj bi rekli k mesnici, kjer pobija mesar velikega vola? Če bi vam zadoščala vol in sekira, od mesarja pa samo roka, ki vihti sekiro, bi bilo dosti cenejše, gospod deželan."

Beseda deželan je zlatarja spekla. Vzel jo je v zamero ter vprašal:

"Vi se hočete morda šaliti, maestro Remp? Ali šala nasproti takemu možu, kakor sem jaz,

nikakor ni na mestu. Ali ni tako gospodje?

Pogledal je po vrsti svoje prijatelje, ki so zamolklo pritrjevali: da, da! — Gospod Remp je vstal.

“Kaj mi je za vašo sodbo, kaj mi je na vaši škofji loki. Pri sv. Volniku sem potegnil denar

za svojo podobo in za Selce bosta dve ravnokar gotovi, potem sem pa prihranil in nastrgal skupaj, da lahko odrinem v Italijo, kjer vedno sije sonce, ali pa v Flandrijo, kamor me vlečejo dela nebeških mojstrov.”

(Naprej v novem letniku)

KAJ SE DOGAJA DOMA?

“NAŠA LUČ”, DECEMBER 1970

O TEM, KAJ SE DOGAJA zadnji čas v Jugoslaviji, se sprašujejo po svetu, kajti nekakšno živčno iskanje zunanjih in notranjih zaveznikov s strani oblasti in ustvarjanje novih odborov v že itak zapleteni družbeni organizaciji opozarja na to, da je nekaj v zraku. Kaj, ne ve nihče in ostaja vsako ugibanje res le ugibanje. Londonski Economist piše, d. aso jugoslovanski problemi “zastrašujoče zapleteni” (26. sept.).

Za točke jugoslovanskih uradnih obiskov je bil izbran Zahod: Belgija, Luksemburg, Zahodna Nemčija, Danska, Francija, Holandija, na zimo sta v načrtu Italija in Vatikan, spomladi pa Združene države Severne Amerike.

Ali naj ti obiski pomenijo iskanje pomoči iz obupnega gospodarskega položaja v Jugoslaviji?

Domače časopisje poroča, da so v oktobru cene zbežljale, da je porast cen dosegel rekord, da se niso življenjski stroški že deset let tako zvišali, da se je trgovcev polastila nekakšna psihoza, kar dela inflacijo še posebno nevarno.

Cene na drobno so se v enem mesecu zvišale za 2,8%, indeks življenjskih stroškov pa celo za 3,6%. Tudi nesorazmerje v zunanji trgovini se je v oktobru bistveno okrepilo: uvoz je v primeri z oktobrom 1969 narastel za 60%, izvoz pa v istem času padel za 6%.

Kaj pa, če ni bolj “zastrašujoč problem” to, da vpliva nelikvidnost gospodarstva na že itak razrahljane odnose med narodi Jugoslavije?

Ali je možno kako drugače razumeti besede predsednika jugoslovanskega Zveznega izvršnega sveta: “V današnjem položaju, za katerega sta značilna nelikvidnost gospodarstva in prepočasna gospodarska rast, bi bilo težko najti genija, ki bi mogel sredi teh vrtincev, nemira, žolča in sporov

ustvarjati lepo, idealno federalno strukturo v našem centru.”

S tem v zvezi je pisal svetovni tisk, da grozi Jugoslaviji nevarnost razpada; da so se spori med komunisti različnih narodnosti v Jugoslaviji nadaljevali kljub temu, da je dobila partija že lani 15-glavi izvršni biro kot osrednji vodstveni organ; da naj bi vodstvo države prevzel kolektiv, sestavljen iz dveh do treh zastopnikov vsake republike in velikih organizacij, zlasti partije, ki naj bi utrdil močno razrahljano tovarištvo jugoslovanskih komunistov.

Ali je treba v ta okvir vstaviti ustanovitev Koordinacijskega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva za urejanje odnosov med Cerkvijo in samoupravno družbo v Sloveniji? V odbor je poslala svoje ljudi partija, zastopnikov vernih pa ni poslala uradna Cerkev, ker pač ni bila za to naprošena, ampak jih je naprosila za vstop tudi partija.

In končno: ali je morda najbolj “zastrašujoč problem” v Jugoslaviji danes sovjetska nevarnost?

Časopisi po svetu ugotavljajo, da še ni minil strah, da bi si želela Moskva poiskati pot do Sredozemskega morja preko Jugoslavije. Poročajo, da pošiljajo članice Varšavskega pakta v Jugoslavijo preko Bolgarije orožje in radijske naprave iz moskovskih vojaških skladišč.

Kaj je tisto v zraku, kar vsi čutijo, pa nihče ne pove na glas: prvo, drugo, tretje ali vse troje?

Naj bo karkoli, skrbi nas za naše ljudi, za naš narod — to je tudi edini razlog, da o tem pišemo — in želimo samo to, da bi se stvari pravočasno tako uredile, da ne bi plačeval nesposobnosti drugih naš mali človek.

JE KOMUNIZEM RES "ZNAJSTVEN" ?

Tomaž Možina

Kar sledi, je izveček iz daljšega članka, ki sem ga nedavno pripravil za uporabo drugje. V njem imam odgovorjajoče obeležbe in označbe virov. — Op. pisca.

POBORNICI KOMUNISTIČNEGA REDA trdijo, da ima njihov nauk znanstveno podlago, ki da jo je njihov veliki učitelj Karl Marx neomajljivo postavil. Zagotavljajo nas, da komunizem ni samo teorija, ne samo ideologija, temveč prava znanost.

Poglejmo, če ta trditev drži. Ako namreč dokažemo, da se komunizem ne more opirati na neke znanstvene, to je neovrgljive zakone, kot jih na primer srečamo v fiziki, kemiji in podobnem, mora logično slediti, da je komunistični red osnovan na utopičnih utvarah, na praznih marnjah, še več: na nesrečnih zmotah.

Čim je Marx "odkril", slišimo in beremo (Engels), tako imenovani **zgodovinski materializem** in presežno vrednost (nad-vrednost) dela, je njegov nauk postal **znanstveno veljaven**. . .

ZGODOVINSKI MATERIALIZEM

Marx je učil, da je zgodovina človeštva le niz materialnih (ekonomskih in gmotnih) dogodkov. Vse je odvisno od proizvodnih sil, razredov in lastninskih odnosov v različnih družbenih dobah (v fevdalizmu, kapitalizmu itd.) Družba je osnovana, pravi Marx, na materialistični ekonomski "podlagi" in ta podlaga podpira "nad-zgradbo", ki jo sestavljajo razne umstvene ustanove: zakonodaja, politika, verstva in umetniška izražanja. Le spremembe v ekonomski podlagi vplivajo in se primerno izražajo v idejni nad-zgradbi.

Tu je Marx vpeljal **dialektiko**, to je zamisel, da v življenju ni nič stalnega: vse se neprestano menjava in spreminja. Le močno nasprotje zagotovi korak k napredku. Komunistični red je torej neizbežen, pot družbe vodi k njemu, če želimo ali ne.

Kritična ocena

V svojih razglabljanjih se je Marx opiral na Aristotela, od njega je pobral idejo o razredih; pojem dialektike je povzel od Hegla; materialistično pojmovanje človeškega razvoja od Mosesa Hessa in proletariata od Proudhona. Očitno so na Marxa vplivali tudi Saint-Simon, Kant, A. Smith,

Ricardo in J. Mill. To pomeni, da Marx ni niti odkril niti ustvaril nekaj zares novega. Po vrsti je pobiral od drugih.

Pojem "zgodovinski materializem" je zmoten z več vidikov:

★ po isti miselnosti bi smeli govoriti o "zgodovinski" biologiji, "zgodovinskem" podnebnju itd.;

★ v dejanskem življenju opazamo, da ideje, na primer zakoni, verstvo in podobne stvari, močno in neposredno vplivajo na lastninsko razmerje in tako presnavljajo Marxovo "ekonomsko podlago";

★ zgodovina je le opis med seboj neodvisnih dogodkov in iz nje se ne more izveči nikakršen neovrgljiv zakon. Neumnost je zgodovino deliti na nekakšnih pet izrazitih dob. Zakaj ne na tisoč?

★ nikjer ni zapisano — razen v Marxovem Kapitalu —, da mora priti do proletarske diktature samo po sebi. In če že — zakaj, je potem treba organizirati revolucije? Zakaj ne prepustiti razvoju, da si sam izbere svojo pot?

★ nasprotja v resničnem življenju (glej: Schumpeter) niso ne popolnoma bela ne popolnoma črna, ampak le svetlejši ali temnejši odtenki sivega. Le skrajni levičarji in desničarji verujejo drugače. Namreč, brez dobrega in umerjenega poznanja obeh skrajnih točk ne moremo najti logičnega zaključka; ne moremo sklepati ne pristnega razmerja ne verodostojne pogodbe; življenje samo in človekov napredek je tedaj nemogoč. Komunistični in fašistični režimi v nedavni preteklosti o tem zgovorno pričajo.

★ nazadnje, čeprav ne končno: zgodovinski materializem je zmoten, ker ne priznava proste volje, ne priznava človekove dostojanstvenosti in ne priznava duhovnih ter etičnih sil. Prednost daje poprečnemu, da ne rečem povsem zaostalim.

PRESEŽNA VREDNOST DELA

Marx je učil, da vrednost blaga, oziroma izdelka, odvisi samo od tega, koliko dela je človek vanj vložil. Vse bogastvo, ves kapital ustvarja delavec s svojim delom. Toda delavec je deležen le nekih odstotkov vrednosti, ki jo njegov izdelek ima. Kapitalist mu daje plačo, sam pa delavčev izdelek postavi na trg in ga proda za večjo vsoto, nego jo je plačal delavcu. Tako se odkrije "presežna vrednost" izdelkov, ki pa prinaša korist le kapitalistu.

Z drugo besedo: kapitalisti, ki osebno ne vlagajo nobenega dela v produkcijo, po krivici lastujejo proizvodna sredstva: zemljo, stroje, tovarne in tako naprej. Ko je vse to v njihovi lasti, so posredno v njihovi lasti tudi delavci sami. Po mili volji jih izkoriščajo, jim kradejo, jemljejo njihovo lastnino — izdelke. Kapitalist si dela dobičke iz tatvine!

Tekmovanja med kapitalisti vpijejo po še večjem izkoriščanju delavcev — mrtev kapital se kopiči v rokah poedincev. Razredna nasprotja rastejo, kapitalistični sistem se zaradi svojega lastnega protislovja razleti in odpre pot proletariatu, ki bo na teh razbitinah osnoval brezrazredno družbo, kjer bo nadloga privatne lastnine enkrat in za vselej odpravljena. Ljudje bodo tedaj živeli v miru, veselju in polnem izobilju. Zares, kako imenitno! Nebesa na zemlji!

Kritična ocena

Tudi tod se je Marx zatekel za navdih k prejšnjim mislecm. O delavčevi storilnosti in vrednosti je pisal Kitajec Lu Chin že pred 3.000 leti. Za njim jih je bilo cela vrsta, ki so o tem razpravljali. Idejo, da kapital poveljuje delavstvu, je Marx povzel po Smithu in izrazil "presežna vrednost" (nad-vrednost) si je izposodil od Ricardovega učenca M. Thompsona. Vidimo, da tudi to pot Marx ni odkril kakega "zakona". Zbiral je le mnenja in zamisli drugih.

Pojem o presežni vrednosti dela (ali delavca) je zmoten, ker ne upošteva storilnosti kapitala (stavb, strojev itd.) Namreč: kakor je kapital neproduktiven brez delavčeve moči, tako je delavec neproduktiven brez kapitala.

Marxova "vrednost" in "presežna vrednost" sta pač abstrakciji, dve novi besedi v že zelo obsežnem slovarju. Kajti zaman se je dogmatično sklicevati na enega osamljenega činitelja v dokaz zapletenem položaju in pri tem pozabiti na vse drugo. Medsebojnih vplivov je na tisoče. Moderna ekonomika (Keynes, ...) razlaga vrednost in delavčev dohodek zgovorno s tako imenovanim zakonom o "ponudbi in popraševanju." Ni se ji treba zatekati v nekakšne zmešane, čarobne zamisli in pojme.

Kapitalizem se tudi ni razsul, kot je predvideval modrijan Marx. Nasprotno: danes je močnejši kot kdajkoli in nudi boljše bodočnost za vse sloje v družbi. Prava ironija je, da se je Marxov boj za izboljšanje delavčevega položaja uresničil v mnogo večji meri na kapitalističnem Zapadu, nego na komunističnem Vzhodu. Ekonomistom v zapadnih deželah res ni treba skrivati obraza.

Misli, December, 1970

Gornja razglabljanja kažejo, da Marx ni "odkril" družbenih zakonov, ki mu jih komunisti pripišejo.

Razvidno je, zgodovina kot takšna ni veda. V najboljšem primeru je le opisovanje, kaj je bilo. Komunizem je ena od mnogih ideologij. Kot takšen predpisuje, kaj naj bi bilo. Prava znanost pa ugotavlja samo, kaj je; pri tem ne upošteva ne zgodovine ne ideologije.

Pritrditi je treba, da je bil Marx velik mislec in neizprosni bорец. Toda ravno zaradi svoje modrijanske odmaknjenosti in zaletelosti je nepreudarno pobiral in si izposojal različne protislovne zamisli in predsodke iz nemške filozofije, francoskega socializma in angleške ekonomije. Zato se ni čuditi, da je njegov nauk tolika zmešnjava in v praksi takšna nesrečna utvara.

Nekdanji zagrizeni komunistični privrženec Milovan Djilas je v svoji knjigi "Novi razred" odločno pritrdil, da je komunizem zmoten in neznanstven. Pravi, da mu je dal vse, razen tistega, kar je od njega pričakoval.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

\$5: Janez Penca, Štefan Kovač; **\$4:** Emil Pantner, Vlado Kunstelj, Ivanka Varljen; **\$3:** Izidor Karbič; **\$2:** Jos. Plesničar, Mirko Brenčič; **\$1:** Marija Ratko, Valerija Pančur, John Konič, Ivan Dobaj.

P. PODERŽAJ, INDIJA — \$10: P. Bernard (namesto božičnih voščil po pošti); **\$5:** Marija Stok; **\$1:** Janez Primožič.

P. HUGO DELČNJAK, AFRIKA — \$10: P. Bernard (kakor zgoraj); **\$5:** Marija Stok, A. Sever; **\$3:** Tomaž Možina.

SLOVENIK V RIMU — \$50: Neimenovan; **\$25:** Stanislav Rapotec.

SLOMŠKOV SKLAD — \$10: Ivan Legiša, **\$2:** N.N.

Prisrčna hvala vsem, nič ne odnehajmo v novem letu! Bog povrni vsem!

NA GOZDNI POTI SREČAL TRI KRTE

Ciril Podržaj

SPODNJI KRAJ GOZDNE POTI ni bil daleč od njiv, vendar ne bi bil nikoli pričakoval, da bom na njej srečal kar tri krte naenkrat. To je bila pa pravcata dogodivščina.

Že od daleč sem opazil sredi pota precej velik črn kupček. Nisem se mogel domisliti, kaj bi to bilo. Pridem po klancu navzgor do tega črnega kupčka: bil je velik krt! Precej rejen je bil ali pa star. Kaj le dela krt na sredi ceste — ob bellem dnevu? In zakaj ne beži pred mojimi koraki? To pa res ni bilo prav nič po krtovo.

Dotaknem se ga s palico. Takoj se postavi na glavo ter začne na mestu vrtati in kopati v cesto. Kaj boš vrtal v zbit gramoz? Odrinem ga s palico ob rob poti, ki je bil pokrit z listjem. Začel je še bolj divje kopati. Postavil se je na glavo. Živ sveder! Kakor na motor! Zadnji nožici sta trepetali v zraku.

Pod listjem, ki je z drevja sililo na kolovoz, je tudi tukaj še bil gramoz. Da bi krtu olajšal delo, se ga lotim. Zaječal je in zavičil. Njegov strah je torej zrastel. Prevalil sem ga s palico malo delj od pota. Takoj ga je neslišno pod listjem zmanjkalo, to pot brez vidnega vrtanja.

Sel sem svojo pot — sprehod po gozdu. Kvišku. Čez dobre četrte ure sem se vrnil. Oči so mi kar same šle na mesto, kjer je pred dobre četrte ure izginil debeli krt. Nič! Na nasprotni strani kolovoza sta pa tedaj zamigali dve črni senci. Kaj pa je to?

Dva krta sta bila. Po velikosti manjša od tistega, ki sem ga poprej našel počivajočega na sredi ceste. Podila sta se in lovila v bregu po listju. Nezadnje st av listju izginila. Kar zmanjkalo jih je.

Imenitno! Ali je že kdo videl krte, da bi se podili po gozdu? Jaz do tedaj še ne. Pa tudi bral nisem nikjer kaj takega.

To je bila res cela zgodba. Obnovimo jo!

Na cesti je bila krtova mati. Ali recimo lepše: krtica mati. Pripeljala je bila svoja dva sinčka krtička ali dve hčerki krtičici — ali vsakega pol — na sprehod, na zrak, ali ju je morda pospremila v zaželeno samostojnost in je sredi kolovoza jemala od njiju slovo ter ju poslala v svet. Videti ju ni mogla, ker je slepa, ampak na sredi pota je mirovala in prisluškovala zadnjim glasovom, ki so prihajali od njenih ljubljanih otrok. Čemu bi sicer bila nepremična na sredi pota? Otroka sta se na svobodi lovila in igrala cele četrte ure, mati pa je doživela grozljiv pripetljaj s človekom.

Ta človek je pa bil k vsej sreči eden izmed tistih, ki krtov ne sovražijo, in se je pripetljaj za krtovo mamo končal srečno, da si ne brez strahu in trpljenja.

Ko sem tako mislil na krtovo družino, mi je prišla vesela misel, kako neki krti svoje mladiče pod zemljo vzgajajo, v temi! Ali jim dajejo tudi klobute? Kakšne? Medvedka mladiče oklofuta, mačka tudi. Ali pozna tudi krtova družina tako temeljito in vsestransko bliskovito vzgojo?

Nekoč sem videl, kako sta se dve mački, mati in hči, prepirali na pručki pri štedilniku za toplejši prostor. Štedilnik je bil prislonjen s stranjo na zid, pručka je bila čisto blizu vratc za pepel. Stara mačka je ležala na pol čepé na pručki, hči je pa z glavo tiščala vanjo. Mati je hčeri prisolila eno samo zaušnico in dobro je bilo za vselej. Ena šama klofuta jo je popolnoma spreobrnila.

Recimo torej, da je pri mački za vsak nauk zadosti ena klofuta. Koliko jih je treba pri medvedih, ne vem. Koliko pri krtih, vem še manj, ker tega nisem bral še v nobenih bukvicah, na svoje oči pa tudi še nikoli videl. To je pa zanimivo, da pri majhnih človečkih na vsak način ena sama klofuta za vsak nauk ni nikoli zanesljivo odločilna za vso prihodnost. . .

ŠOLA ZA ODRASLE

“Naša luč.”

Imam znanca. Pa sem pri njem na kosilu in poleg mene sedi družinski naslednik, osemletni kodrolašček. Mali s polnimi usti ves čas nekaj godrnja, pa mu pravi oče:

“Hem ti he ihokat ekel, a ne ohoi h ounimi uhi!”

“Kaj?” (Mali ni nikoli slišal, da je treba reči “prosim” ali “oprostite”, kadar česa ne razume. . .)

“Hem ti he ikohat ekel, a ne ohoi h ounimi uhi.”

“Kako?”

Mali na široko odpira oči. Oče naposled stlači vse, kar je imel v ustih, dol po grlu in v tretje razburjeno zakriči:

“Pravim, da sem ti že tisočkrat rekel, da ne govori s polnimi usti.”

Oh, da! Današnja mladina je sila nevzgojena in tudi nič ne uboga. Bogve, zakaj je taka. . .

KOTICEK NAŠIH MALIH

Prvo sv. obhajilo

Dragi Kotičkarji! Zopet vam napišem nekaj lepega: 11. oktobra sem prvič prejela — Jezuščka. Pred mašo smo se učenci drugega razreda zbrali v šoli in sestra nam je dala knjižice in verižice. Nato smo šli v cerkev. Med mašo je pri oltarju vsak dal hostijo v kelih, pri obhajilu smo v teh hostijah dobili Jezusa. Po maši so nas v dvorani čakale polne mize dobrot. Bila sem zelo vesela, ko sem videla mojo botricco Anico, pa še prijateljici Zinko in Herminco. Po zajtrku smo se peljali k nam in smo se igrali. Tako je hitro minil dan mojega prvega obhajila. Lepe pozdrave vsem Kotičkarjem! — *Majda Gjerek, VIC.*

Hudobna papiga

En dan je neka žena dobila pismo iz Amerike, da bo prišel od tam stric na obisk. Žena je bila zelo vesela. Takoj je šla v mesto in kupila nekaj hrane. Na poti domov je kupila še papigo v kletki. Doma je postavila kletko na mizo in začela pripravljati kosilo. Potem je rekla papigi: Reci: dobrodošel stric iz Amerike! Papiga pa ni hotela ponavljati. Učila jo je še nekaj dni, pa papiga ni hotela govoriti. Žena je izgubila potrpljenje in rekla papigi: Reci dobrodošel, stric, če ne ti zavijem vrat! Papiga ni hotela. Žena jo je prišla pogledat, je videla vse polno perja po tleh, kokoši so bile preplašene. Papiga je sedela petelinu na vratu in mu vpila: Reci: dobrodošel stric iz Amerike, če ne ti zavijem vrat! Žena se je razjezila in odnesla papigo nazaj v mesto. Tam jo je prodala. — *Lenka Pongrašič, VIC.*

Pripomba: Zgodbo o papigi sta poslala tudi Stanko Pongrašič in Suzana Kokelj iz VIC. Vseh treh sem bil vesel. Ker pa so vse tri zelo podobne, sem sprejel samo Lenkino. Pa brez zamere! — **Kotiček.**

Mama je predavala

V novembru smo se v šoli učili o Jugoslaviji. Učiteljica me je prosila, naj mi še doma kaj povedo o naši domovini. Mama je rekla, če učiteljica hoče, bo ona sama prišla v šolo in kaj povedala. Drugi dan sem že nesel mami pismo od učiteljice s povabilom, naj pride v šolo in nam govori o Jugoslaviji. Mama se je opogumila in drugi dan prišla v šolo. Povedala nam je, da je v Jugoslaviji šest republik in štirje jeziki. Mi smo iz republike, ki se ji pravi Slovenija, in govorimo slovenski jezik. S seboj je prinesla pokazat mnogo lepih reči iz Slovenije. Vsi smo poslušali in nazadnje smo morali napisati, kar smo si zapomnili od maminega govora. Jaz sem bil ponosen na svojo mamo. Vesele božične praznike: — *Igor Tomažič, VIC.*

Izlet na morje

Napisati vam hočem, da smo šli z mamo zadnjo nedeljo v oktobru na morje. Ne na kopanje, pač pa smo se šli vozit z ladjo. Dve uri in pol vožnje po morju je lep izlet za v nedeljo popoldne. Peljali smo se od Circular Quay proti Manly ob obali. Zvočnik nam je pravil zgodovinske stvari, kaj je ta in ona velika stavba. Vmes je pravil tudi smešnice, da smo se smejali. Zanimivo je bilo videti, kako nam je odprl veliki most Spit Bridge, da smo šli na drugo stran. Vsi avti na vsaki strani so morali čakati, da se je most zopet zaprl. Bilo je res zelo lepo. — *Rajko Matelič, NSW.*

V SVETI NOČI

Anica Černejeva

V sveti noči, tihi noči
angelčki veseli
so na zvezde, svetle zvezde
tiho prileteli.

“Lučke božje, drage lučke,
pojdite ve z nami!
Radi bi k ljudem na zemljo,
pa ne znamo sami.”

Pa so zvezdice za lučke
angelci si vzeli,
ko so skozi črno temo
k nam na svet hiteli.

Na božičnem drevcu zlate
zvezde zdaj gorijo,
angelčki pa zlato srečo
med ljudi delijo.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

P. Valerijan Jenko ofm

311 Merrylands Rd., Merryland, N.S.W. 2160

Telefon: 637-7147

Službe božje

Nedelja 20. dec. (tretja v mesecu):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9.30.

Leichhardt (Roseby & Thornley) ob 10:30
CANBERRA (Braddon) ob 6. zvečer

BOŽIČ, 25. dec., petek:

Polnočnica v Auburn Town Hall

Od 10. naprej spovedovanje

Merrylands, (sv. Rafael) ob 8.30
in 10:30

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

WOLLONGONG (St. Francis H.) ob 4.45.

Sv. Štefan, 26. dec., sobota: Merrylands ob 9:30

Nedelja 27. dec. (četrt):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Sydney (St. Patrick) izjemoma zaradi bližine
Božiču — ob 10:30 —

HAMILTON, N.C. ob 6:00 pop.

NOVO LETO, 1. jan. 1971 (petek)

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

in ob 5. pop.

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

Nedelja 3. jan. (prva v mesecu):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Nedelja 10. jan. (druga):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

WOLLONGONG (St. Francis H.) ob 4:45

Nedelja 17. jan. (tretja):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Leichhardt (Roseby & Thornley) ob 10:30

CANBERRA (Braddon) ob 6. zvečer

BOŽIČNO SPOVEDOVANJE

Paddington (St. Francis) v sredo 23. dec. od 6 — 7 zvečer in v četrtek 24. dec. od 9 — 10 dopoldne.

Blacktown (St. Patrick) v četrtek 24. dec. od 12 — 1 pop.

Cabramatta (S. Heart) od 1:30 — 2:30 pop.

Sydney (St. Patrick) v četrtek od 4 — 5 pop.

Merrylands (sv. Rafael) v četrtek 24. dec. od 7:30 — 9 zvečer

Auburn (Town Hall) pred polnočnico od 10:30 naprej.

Na božični dan pol ure pred mašami na obeh krajih.

KELIH ZA SV. OČETA

Med številnimi slovesnostmi ob priliki obiska svetega Očeta Pavla VI. je bila med najpomembnejšimi sv. maša na hipodromu v Randwicku. Saj je bila v spomin 200 letnice odkritja Avstralije. Pravijo, da se je te službe božje udeležilo okrog 250.000 ljudi. Lepo je bilo videti, ko so pri darovanju prinesli svetemu očetu darove zastopniki raznih narodov, ki sedaj sestavljajo prebivalstvo Avstralije. Okrog 50 jh je bilo. Številni od njih so bili v narodnih nošah. Slovence — ne samo sydneyške — je zastopala gđc. Olga Ovijač. Seveda je bila v narodni noši. Prinesla je sv. očetu v dar mašni kelih. Ta kelih je imel na podstavku vrezan napis, da je **dar vseh Slovencev v Avstraliji**. Dar je imel slovenski šopek in majhno zastavico. Sveti oče je ta naš dar z veseljem sprejel. Verjetno ga bo podaril kakemu revnemu misijonarju, ki potrebuje mašni kelih. Morda bo ta misijonar celo Slovenec.

Da bo pa ta dar res dar Slovencev v Avstraliji, bi bilo želeti, da bi od vsake večje naselbine Slovencev po Avstraliji vsaj nekaj rojakov darovalo za kritje stroškov tega keliha. Cena je bila \$78. Kdor želi prispevati v ta namen, lahko svoj dar pošlje kar na "MISLI". Darovi bodo vsi objavljeni. Hvala vam že vnaprej.

P. Valerijan

ISKREN BOG PLAČAJ

vsem rojakom za molitve, ki so jih opravili za dušni pokoj mojega očeta, ki je preeminul v Ljubljani 17. sept. t.l. Vsem tem in tudi tistim sem iz srca hvaležen, ki so mi poslali sožalne karte ali mi izrazili sožalje osebno ali telefonsko.

P. Valerijan

Misli, December, 1970

HALUCINACIJA

I. Burnik

*Molčiva
in vsa ginjena zreva v sonce,
ki blede umira za vasjo.*

*V vejah debel rahlo šelesti,
a jaz in ti molčiva . . .
In ko tako molčiva,
iz daljave, iz visokih lin
troglasno zadoni večerni Ave,
da se še rosne trave
priklanjajo k molitvi.*

*In še molčiva —
Kot bi imela v srcu rane
gledava čeri,
kako jih val na val
stoletja biča vdane.*

O, mati, zakaj naju srce boli!

BOŽIČNA POLNOČNICA

Auburn TOWN HALL, Auburn

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Alison Marija Valenci, Dickson, A.C.T., Oče Mihael, mati Marija r. Plošinjak. Botrovala sta Mirko in Milka Penca — 15.11.1970.

Mira Ivic, Wollongong. Oče Jože, mati Milica r. Štih. Botrovala Jože & Sheryl Boje — 21.11.1970.

Marko Koščak, Redfern. Oče Jože, mati Vida r. Gustinčič. Botrovala Drago in Anna Friščič — 21.11.1970.

David Marko Mramor, Strathfield. Oče Franc, mati Fani r. Flajnik. Botra Janez Šveb & Danica Flajnik — 22.11.1970.

Tanja Čeh, South Granville. Oče Vladimir, mati Ljuba r. Tonkih. Botrovala Mirko in Marija Lužič — 22.11.1970.

P o r o k e

Stanko Malevič iz Metlike (živeč v Newtownu) in Franiška Bogolin iz Breg, župnija Leskovec pri Krškem. Priči sta bila Jože Muc in Valentin Cukor — 7.11.1970.

Ladislav Hartman iz Maribora (živeč v South Windsor) in Alojzija Tavčar iz Kranja. Priči Boris in Renata Augenti — 28.11.1970.

Misli, December, 1970

MNOGO SVETONOČNEGA

BLAGOSLOVA

in božičnega veselja vsem rojakom!

Vaši duhovniki

SREČANJE V TEMPLJU

Jezus poučuje v jeruzalemskem templju. Pismouki, farizeji, saduceji, vsi ti ga tudi poslušajo. Nekoliko mu dajejo prav, nekoliko ne. Stopajo predenj z raznimi vprašanji, deloma z ugovori. Vsem mirno dostojanstveno odgovarja. Nato beremo:

“Tedad pristopi pismouk, ki je slišal njih prepir in videl, da jim je dobro odgovoril, in ga je vprašal: Katera je prva med vsemi zapovedmi? — Jezus pa mu je odgovoril: Prva zapoved med vsemi je: Poslušaj, Izrael, Gospod je naš Bog, Gospod edini. Ljubi torej svojega Boga, Gospoda, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem in vso močjo. To je prva zapoved. Druga je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Večja od teh ni nobena druga zapoved.

In pismouk mu je rekel: Dobro, učenik, prav si rekel, da je Edini in ni drugega razen njega; in daje ljubiti njega z vsem srcem in vsem mišljenjem in vso dušo in vso močjo ter ljubiti bližnjega kakor sam sebe — več kakor vse žgalne in druge daritve.

Videč, da je razumno odgovoril, mu je Jezus rekel: Nisi daleč od božjega kraljestva”.

(Sv. Marko.)

Zopet vljudno vabljeni

na

ŠTEFANOVANJE

PADDINGTON TOWN HALL

(Oatley & Oxford Sts.)

V soboto 26. decembra ob 8. zvečer

Orkester JADRAN — bogat srečolov

Dobiček za slovenski center Merrylands

NEW SOUTH WALES

Point Piper. — Spet je pred menoj pismo iz Ljubljane z lepo prošnjo, da bi kdo povedal, kje jo rojak **Vladimir Strašek**, išče ga brat **Franček Strašek**, ki je bogoslovec v Ljubljani. Išče ga v svojem imenu, še bolj pa v imenu matere, ki ne prestando sprašuje, če so sina že našli. Da bi vsaj vedela, če je živ ali mrtev! Iskali so ga že po raznih potih, tudi v MISLIH že, pa ni od nikoder glasu o njem. Toda doma kar ne morejo verjeti, da bi se fant res mogel tako izgubiti. Saj je sprva pisal, koliko prijateljev ima med rojaki v Avstraliji, ta ali oni pač mora še imeti stike z njim, ali vsaj vedeti, če je umrl. Zato ne odnehajo in je tu ponovno pismo. Tudi po mojem mnenju mora kdo vedeti za tega Vladimira, pa tudi sam prosim, naj sporoči na naslov MISLI in bom jaz potem obvestil brata in mater v Sloveniji. — **Urednik p. Bernard.**

Kings Cross. — Podpisani sem samo na obisku v Sydneyu in ko boste te vrstice brali, dragi rojaki v Avstraliji, bom že nazaj na svojem mestu v Kanadi. Preden odidem, bi vam rad pustil pozdrave preko lista MISLI. V Avstralijo sem prišel za nekaj tednov po svojih poslih in sem se tu sestal z nekaterimi rojaki in se oglašil tudi pri p. uredniku. Ni se mi pa posrečilo najti svaka, ki se mu pravi **Slavko Ferčec** in je doma v Popovcih pri Ptujju. Tudi za prijatelja **Lojza Ljubeca** sem popraševal, pa ga ni bilo mogoče najti. Ta je po rodu iz Ljutomerja. Če bi kdo vedel za ta dva, posebno za svaka **Slavka**, naj bo tako dober, da mu izroči moje pozdrave in prošnjo, naj pošlje svoj naslov uredniku MISLI, on bo pa meni v Kanado sporočil, ali pa dal moj naslov, da si pišemo. Verjetno je pa še kdo tu v Avstraliji, ki se me spominja morda še od doma. Rojen sem bil v Ptujju in pozneje bival precej let v Mariboru. Zdaj sem pa z družino že delo v mestu Vancouver, British Columbia, Canada. Torej še enkrat lep pozdrav vsem, ki boste to brali. Želim vsem vse dobro im veseli Božič. Vas rojak — **Francelj Svenšek.**

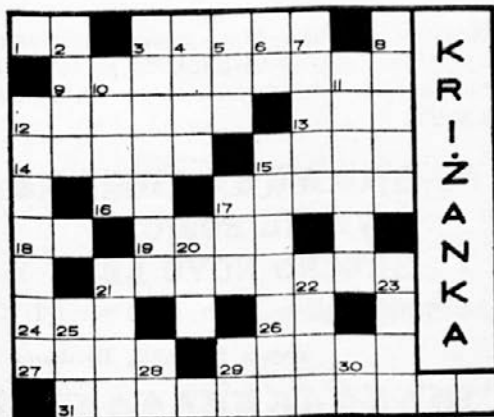
QUEENSLAND

Laidley. — Večkrat berem v MISLIH, kako rojaki iščejo svojce po svetu, starši otroke, drugi brate in sestre. Žalostno je, kako nekateri pozabljajo svoje, posebno če otroci zavržejo svoje matere. Bridko mi je pri srcu, ko mislim na štiri pisma od moje sosede v domovini, **Hermine Gyura**, ki me prosi, da bi pozvedela, kje je njen sin **Ignacij Gyura**. Nekdaj je živel v Perthu, potem je šel v Cardiff, NSW, in se že 15 let ni oglašil domov. Mati je zelo bolna in lepo prosi, če bi kdo vedel za sina. Tako rada bi še slišala o njem, preden umrje. Zato pošiljam uredniku ta dopis, morebiti bo le kdo vedel, kje je ta **Ignacij Gyura** in bo tako dober, da sporoči na naslov MISLI, od tam bodo mene obvestili, jaz pa njegovo mater. Lepa hvala in pozdrav vsem! — **Ana Kustec.**

Brisbane. — Po službeni dolžnosti je odšel iz naše srede, morda za dobo treh mesecev, rojak **Mirko Cuderman**. Poslali so ga na neke tihomorske otoke okoli Nove Gvineje. Mora že biti strokovnjak, ko ga je poleg drugih firma izbrala za dovršitev nekih del tam. Malo se je bal, češ kakšni ljudje so na tistih otokih, pa ja ne kakšni kanibali? Kmalu se je prepričal, da nitako. Že v prvem pismu poroča same dobre novice. Z domačini se kar dobro razume, le njihovemu jeziku se mora bolje priučiti. Govore "Pidgin English", ki je mešanica angleščine in domačega dialekta. Ali smemo upati, da bomo nekoč brali v MISLIH popis **Mirkovih** doživljajev in morda tudi kaj videli na platnu. Saj je rekel, da upa srečati kakega misijonarja in se poučiti v marsičem, kar bo tudi za nas zanimivo. A **Mirko** ni edini od nas tam gori. Še pred njim je odšel na javna dela na **Salomonske otoke** rojak **Alojz Klekar**. Oba poročata, da vročina skoraj ni večja od brisbanske, le duh po džungli se dobro čuti. Tako se spet uresničuje pregovor: **Slovenca** najdeš povsod. Obema najlepši pozdrav in voščilo za kar najboljši uspeh! — **Janez Primožič.**

Reservoir. — Nikoli ni prepozno imeti se radi. Tako sta mislila novoporočenca William in Karen. Kako se pišeta, nas ne zanima, Slovenca pa nista. Poroka je bila v Seatlu, ZDA. Na svatovščini na koše čestitk in dobrih želja. Spoznala sta se nekoč v domu za stare. In se zaljubila. Seveda imajo v domovih za stare tudi mlade, ki so tam zaposleni. Pa naša novoporočenca nista v domu služila, bila sta tam med starimi, ki so največkrat mladim v napotje. Karen je vdova v starosti 77 let in William je z njo dva sinova priženil. Ženin je prinesel k poroki 102 leti svoje starosti in tri sinove iz treh prejšnjih treh zakonov. Zaradi teh izrednih okoliščin sporočam to novico bralcem MISLI, čeprav spet ni iz naše bližine. Ne verjamem, da ste jo kje drugje brali. Ženin je na svatovščini naredil prav kratek govor: Mislim, da bova zelo srečna skupaj. — Nič jima ni nevoščljiv — Antonija Stojkovič.

Pascoe Vale. — Sydneyčanom čestitke! Lahko ste ponosni na dneve, ko ste imeli v svoji sredi tako visokega gosta — papeža! Mi smo se morali zadovoljiti kar s škaflo v kotu. (Jaz tudi — ur.) Bil je veličasten pogled na toliko množico, posebno pri večerni maši v Randwicku. Škoda, da je veter malo nagajal, saj drugače je bil idealen večer. Morda je veter prišel bolj do veljave zaradi višine oltarja. Pri darovanju, če se ne motim, je naša zastopnica v narodni noši podala papežu kelih. Žal, da napovedovalec ni sledil ritmu darovalcev. Slovence je omenil, ko je nekdo drug stal pred papežem. Podobno tudi pri drugih. — Pošiljam naročnino za 1971 in dar za Slovenik. Kmalu bom imel 11 vezanih letnikov MISLI, če bo knjigovez bolj pohitel kot lansko leto. Upajmo! — Blizu je Božič, pa tudi Novo leto. Uredniku in vsem rojakom želim mnogo božjega blagoslova. — Jože Grilj.

Vodoravno:

- 1 ne (angl.)
- 3 od doma
- 9 razcep poti (vilice)
- 12 "šnita" kruha
- 13 nosilec dednosti
- 14 dostojno vedenje
- 15 ne spi
- 16 Južna Avstralija
- 17 silen človek
- 18 vzdih žalosti
- 19 severno atlantski pakt
- 21 mož brez klobuka
- 24 japonski denar
- 26 kartaški izraz
- 27 ljubkovalno ime za očeta
- 29 prekop
- 31 sv. (ime svetnice spokornice)

Navpično:

- 2 suh, upadel (cvet)
- 3 nezmečkano
- 4 Najmanjša enota za težo
- 5 oče (po domače)
- 6 osebni zaimsek (ženski spol)
- 7 nebeško bitje
- 8 šupa za seno
- 10 egipčanska boginja plodnosti
- 11 za lačen želodec
- 12 božjepotni izleti
- 15 mesto ob južnem Jadranu (Biograd)
- 17 števnik
- 20 protivni veznik
- 21 besna jeza
- 22 ne dela rada, ker je —
- 23 poljsko orodje
- 25 narobe "ste"
- 28 kilometer
- 29 kilogram
- 30 pevski glas brez zadnje črke

Ameriška reklama: Če se neki fant zaljubi v dekle, je to njegova stvar. Če dekle tistega fanta ljubezen sprejme, je to čisto njena stvar. Če se pa nekega dne poročita, je to naša stvar. Zdaj namreč potrebujeta plinski štedilnik in v naši trgovini so jima na razpolago vse najboljše znamke.

MALO TEGA, MALO ONEGA

Janez Primožič

DOVOLIL SI BOM NAPRAVITI nekaj pripomb k raznim objavam v MISLIH zadnjih mesecev. Tudi drugi spoštovani bralci bi lahko to storili, saj se "med vrsticami" vedno kaj najde, kar bi bilo vredno pripisati. Seveda to more napraviti le, kdor RES bere. Tako bi svoje glasilo še bolj obogatili.

— ★ —

Rojak Tomaž Možina — tudi v Brisbanu dobro znani bančni uradnik — nam je zanimivo popisal svojo pot na Japonsko, kjer si je ogledal tudi nedavno zaključeno svetovno razstavo v Osaki. Pripomniti imam, da Tomaž ni bil edini Slovenec. Že pred njim je obiskal to razstavo istotako dobro znani gospodarstvenik g. Marko Golar z gospo. Živita na meji med NSW in Qld.

Skoraj istočasno, ko sem bral Tomaževo potovanje z ladjo Marco Polo, mi je prišel v roke zelo skrajšan opis Polovega potovanja na vzhod preko mnogih dežel na Kitajsko, kjer je ostal celih 17 let v službi cesarja ali kana. Marco Polo je takorekoč prvi odkril Kitajsko zapadnemu svetu, z njo pa še celo vrsto drugih vzhodnih dežel. Zanimivo je, kako so sploh Polovi spomini prišli na papir in pozneje v knjigo. Naj povem:

Leta 1295 so se trije nosilci imena Polo — oče, sin in stric — vrnili v Benetke, svoj domači kraj, in tam živeli v pokoju tri leta. Tedaj je beneški dož poslal vojno mornarico zoper Genovežane. Marco Polo je poveljeval velikanski vojni galeji. Bitka je trajala ves dan, beneška mornarica je bila razbita. Nad 7.000 ujetnikov so stlačili v genovske zapore, med njimi tudi Marca Pola. Z njim je bil neki Rusticello, zelo literarno izobražen človek iz Pize. Da si prežene čas, je Marco narekoval onemu svoj potopis in oni je pisal. Nobenih zapiskov ni imel, le svoj znamenit spomin. Tako je nastala poznejša knjiga Čuda sveta, ki je vzbudila ogromno zanimanje. Bil je prvi opis. Daljnega Vzhoda, velika novost za 13. stoletje. Ustno izročilo pravi, da so prijatelji pritiskali na Marca Pola, ko je bil na smrtni postelji, naj zaradi zveličanja svoje duše neverjetne zgodbe, prekliče. Njegov odgovor je bil: Povedal nisem niti polovice tega, kar sem videl . . .

— ★ —

Tomaž Možina je povedal nekaj tudi o Hong Kongu. Glede tega naj omenim, da je Hong Kong ena že zelo redkih "Kronskih" kolonij Anglije. Naslov je ostanek bivšega angleškega Imperija,

ki je bil razdeljen v več ali manj samoupravna ozemlja pač po razvojnih možnostih vsake dežele. Hong Kong kot "kronska" kolonija nima samoupravne pravice, v vseh notranjih in zunanjih zadevah je podrejen Londonu. Ima pač neko vlado z guvernerjem na čelu, največ za vzdrževanje notranjega miru.

Hong Kong je v angleški posesti od leta 1842. Ker je trgovina zelo naraščala, je postal otok sam premajhen. Zato je Anglija leta 1898 vzela v najem za 99 let nekaj sveta na celini — "severno ozemlje." Pogodba se je sklenila s takratno cesarsko Kitajsko. Ta pogodba bo v 28 letih potekla, toda Angleži upajo, da jo bodo mogli obnoviti, naj bo takrat Kitajska taka ali taka, kajti to ozemlje je za Kitajsko okno v svet in kanal za devizni priliv.

— ☆ —

Septembrske MISLI poročajo o smrti Miss Fany Copeland, dolgoletne lektorice angleščine na ljubljanski univerzi. Osebo je nisem poznal, največ sem zvedel o njej preko prijatelja, strokovnjaka za življenje dr. Janeza Kreka, ki sedaj živi v Argentini. To je dr. Vinko Brumen, ki je kot visokošolec stanoval pri nas in obiskoval tudi angleške tečaje pod vodstvom Miss Copeland.

On nam je večkrat o njej pripovedoval in tako me je novica o njeni smrti močno prijela. Že takrat sem vedel, kako zelo je Fany vzljubila naše planine.

Naj pripomnim, da je Vinko Brumen za izpolnitev svoje angleščine z neko štipendijo odšel v London in ne bom pozabil, kako sva v zadnjih trenutkih pred njegovim odhodom z rajno mamo pohitela k mesarju, da je dobil Vinko primerno popotnico.

Nedavno je Vinko, ki se noče podpisovati z "dr.", praznoval svojo 60. letnico. Če ga te vrstice dosežejo, naj sprejme moje čestitke in mnogo dobrih želja!

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

vsem rojakom širom po Avstraliji!

Janez Primožič, Brisbane

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

“GORICA”

158 Gertrude St., Fitzroy (Melbourne) 3065

Priporočamo se rojakom za razne “parties”

(svatovščine, krstitke, birmanja itd.)

Dobra postrežba z domačim pecivom

Pecivo tudi za odnesti s seboj

Oglasite se osebno ali po telefonu

Tel. 41-6391

J. in J. HVALA

TURISTIČNA AGENCIJA

OLYMPIC EXPRESS PTY. LTD.

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE ALI PISITE

253 ELIZABETH STREET, SYDNEY 2000. Tel. 26-1134.

V URADU

RADKO OLIP

- * urejuje rezervacije za vsa potovanja po morju in zraku — širom sveta, posebno v Slovenijo in ostalo Jugoslavijo
- * Izpolnjuje obrazce za potne liste, vize in druge dokumente
- * organizira prihod vaših sorodnikov in prijateljev v Avstralijo I.T.D.

Charter za letalom: Sydney - Beograd - Sydney	\$646.36
Sydney - Ljubljana - Sydney	\$661.00
Skupine z letalom: Sydney - Beograd - Sydney	\$822.70
Sydney - Zagreb - Sydney	\$836.60
Sydney - Ljubljana - Sydney	\$841.20

(to so cene za člane Affinity skupin)

Uradne ure 9-5 in ob sobotah 9-12

**P R V A
TURISTIČNA**

**V A Š A
AGENCIJA**

oskrbuje za vas:

- ★ potovanja z avioni
- ★ potovanja z ladjami
- ★ potovanja v skupinah
- ★ kombinacije potovanja:
odlet z avionom, povratek z ladjo
- ★ oskrbimo potovalne dokumente
- ★ rešujemo vse potovalne probleme
- ★ vse dni smo vam na razpolago
- ★ vsak čas nam lahko telefonirate
v vseh zadevah potovanja, ali pridite osebno

VAŠA POTNIŠKA AGENCIJA

PUTNIK

72 Smith Street, Collingwood, Melbourne
Poslujemo vsak dan, tudi ob sobotah, od 9. - 7.

TELEFONI: 419-1584, 419-2163, 41-5978, 44-6733.

V uradu: P. Nikolich, N. Nakova, M. Nikolich

**ROJAKI, KI GRADITE NOVO HIŠO
ALI POPRAVLJATE STARO —**

priporočam se vam!

FRANC MIKEL

14 Waratah St., Canterbury 2193

Telefon 78-8720

S svojimi delavci vršim prvoklasno delo
v notranjščini in na zunanjščini hiše.

Moja tvrdka je znana pod imenom:

**The New Plastering N Building Co.
Pty. Ltd.**

Naše geslo je: Poštena postrežba!

Nekdo je vprašal: Takoj po vojni smo kritizirali staro Jugoslavijo, ker so morali ljudje iz nje s trebuhom za kruhom. Odhajajo pa tudi zdaj, kar v množicah. Kaj je razlika?

PAVLIHA je povedal: Takrat smo kritizirali Jugoslavijo, zdaj pa tiste, ki odhajajo.

ŠOFERSKI POUK V SLOVENŠČINI

Nudi ga vam z veseljem

"FRANK'S AVTO ŠOLA"

32 The Boulevard, Fairfield West 2165

Telefon: 72-1583

SLOVENSKE PLOŠČE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

UNIVERSAL RECORD CO.

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC. 3065
Tram 88, 89, 90 iz Bourke St. do postaje 13.

Kataloge in naročbe pošiljamo s pošto
POSLUŠAJTE RADIJSKO EMISIJO
ob sobotah 8.00 zvečer na

2CH — SYDNEY, Val 1170

Slavni ameriški predsednik Lincoln je bil humorist. Zbolel je za kozami in zaprl so ga v Belo hišo, bolezen je bila nalezljiva. Postal mu je do'gčas in je potožil:

"Kadar ne vem, kaj bi lahko dal, prihaja k meni polno prosilcev. Zdaj pa imam nekaj celó odveč, vsakemu bi rad dal, pa živega človeka ni na spregled".

SLOVENSKA MESNICA ZA
WOLLONGONG ITD.

TONE IN REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne izdelke: kranjske klobase, ogrske salame, slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd. Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi. Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje prijatelje!

PHOTO STUDIO VARDAR

108 Gertrude Street
Fitzroy, Melbourne, Vic.

(blizu je Exhibition Building)

Telefon: 41-5978
Doma: 44-6733

IZDELUJE:

prvorazredne fotografije vseh vrst,
svatbene, družinske, razne.

Preslikava in povečuje fotografije, črno-bele in barvne.

Posoja svatbena oblačila, brezplačno.

Odprto vsak dan, tudi ob sobotah in nedeljah od 9 — 6.

Govorimo slovensko.
VAŠ FOTOGRAF: PAUL NIKOLICH

POZOR! POZOR!

Preden kupite poltrone, divane ali "couche", pridite k nam ogledati si kvaliteto in nizke cene.

Izdelujemo jih sami, zato so naše cene za 50% odstotkov nižje kot drugod.

VINCENC STOLFA

562 High Street, Thornbury, Vic. 3071

Tel. 44-7380

Seveda se bomo pomenili po slovensko

Učitelj je svaril otroke, naj ne poljubljajo psov, mačk in drugih živali. Od takega poljubljanja lahko pridejo nalezljive bolezni, tudi smrt sama. . .

Oglasil se je modri Janezek:

"Naša teta je zmerom poljubljala svojega pinča. . .

"No — in?"

"Pinč ji je oni dan na lepem poginil."

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obračajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

Univerza je imela lastno kopališče. Poslužil se ga je tudi profesor in se je krepko naplaval. Nato se je šel obleči, pa ni mogel najti čevljev. Tatvina?

Ni dosti ugibal, spomnil se je, da trgovina s čevlji ni daleč. Lepo profesorsko oblečen, toda bos, je šel peš do trgovine. Gledali so za njim, pa si je mislil: Naj me imajo za humorista.

Ko je izbral in plačal nove čevlje, ga je prodajalec vprašal:

"Ali boste čevlje vzeli s seboj kar na nogan, ali naj vam jih lepo zavijem?"

Zdaj profesor ni vedel, kdo je humorist, on ali prodajalec čevljev.

NAJCENEJŠE POTOVANJE V EVROPO

Z ladjo MELBOURNE — GENOA
(izven sezone) \$ 367.-

Z letalom AVSTRALIJA — BELGIJA —
ANGLIJA (vsak letni čas) \$ 450.-

Z letalom (charter) MELBOURNE — DUNAJ
in nazaj \$ 720.-

Z letalom (skupinski izlet)
MELBOURNE — RIM — MELBOURNE
\$ 822-70

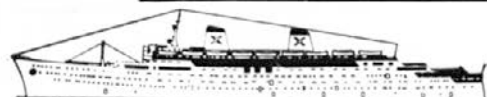
Lahko oskrbimo vse formalnosti
za potovanje vaših družin in sorodnikov

Z ladjo: GENOA — MELBOURNE \$ 498-50

Z letalom: LJUBLJANA — AVSTRALIJA
\$ 608-80

Za podrobne informacije v vašem jeziku:

A L M A

POTNIŠKO PODJETJE

330 Little Collins Street (vagal Elizabeth St.,
Melbourne 3000. Telefon: 63-4001 & 63-4002